

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς εὐαγγέλιον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίαν δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἓν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδμήτου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 6 Σεπτεμβρίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 40

ΜΙΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Α'.

Μὲ λένε Ρήνα, δηλαδή Εὐρήνη. Εἶ-
μαι δώδεκα χρονῶν κι' ἔχω μακρυὰ χέ-
ρια καὶ μακρυὰ ποδάρια, πού βρίσκον-
ται ἀδιάκοπα σὲ κίνηση, καὶ πού ἔδω-
σαν ἀφορμὴ στ' ἀδελφία μου καὶ στὰ
ξαδέλφια μου νὰ μοῦ κολλήσουν τὸ πα-
ρατσούκλι Καθουρίνα. Ἐχω τὴν ιδέα
πὼς εἶμαι πολὺ ἀταχτη καὶ ἀρκετὰ κα-
κοαναθρεμμένη, μὰ σὰς βεβαιῶ πὼς
συχνὰ μετανοῶ γιὰ τὶς τρέλλες μου.
Ὡστόσο τὸ περασμένο καλοκαίρι ἔκανα
τόσες πολλές, ὥστε δὲν ἀντέχω στὸν
πειρασμὸ νὰ μὴν τὶς διηγηθῶ καὶ σὲ
σὰς. Μὰ πρέπει πρῶτα νὰ μοῦ δώσετε
τὴν ὑπόσχεση πὼς δὲν θὰ μὲ μιμηθῇ-
τε. Ναί;

Τὸ περσινὸ καλοκαίρι ἦταν τὸ καλο-
καίρι τῶν ἀπεργιῶν: Ἀπεργία τῶν σι-
δηροδρομικῶν, ἀπεργία τῶν ψωμάδων,
ἀπεργία τῶν ἠλεκτροτεχνιτῶν. Ὡς κι'
οἱ δασκάλοι, κι' οἱ καθηγηταὶ ἀκόμη
σκέφθηκαν νὰ ἀπεργήσουν. Δυστυχῶς ὁ-
μως οἱ τελευταῖοι δὲν τὴν πραγματοποιή-
σαν. Πόσο θὰ εἶχαν κάνει εὐτυ-
χισμένα τὰ παιδιά! Μὰ ὥστόσο καὶ χω-
ρὶς ἀπεργία, ἦρθε μιὰ μέρα πού τὰ
σχολεῖα ἔπαψαν τὰ μαθήματά τους.

Οἱ γονεῖς μου μ' ἔστειλαν, μαζί με
τοὺς δυὸ μικροὺς ἀδελφούς μου, τὸν
Μίμη καὶ τὸν Τοτό, καὶ τὴν ἀδελφούλα
μου τὴ Μαρίκα, νὰ περάσωμε τις δια-
κοπές μας, στῆς μεγάλης μας θείας
Στέλλας. Ἡ θεία Στέλλα φιλοξενοῦσε
στὸ σπίτι της κι' ἄλλα δυὸ παιδιά, μα-
κρυὰ ξαδέλφια μας, τὸν Ἀλέκο καὶ
τὴν Ἀννέτα. Ὁ Ἀλέκος ἔχει τὴν ἴδια
ἡλικία μὲ μένα. Ὅταν μεγαλώσουμε θὰ
παντρευθοῦμε.

Ἡ θεία Στέλλα ἔχει μιὰ θαυμάσια
παραθαλάσσια ἑπαυλὴ σὲ μιὰ ἐξοχὴ τοῦ
Κορινθιακοῦ, γεμάτη πεῦκα καὶ ἀμπέ-
λια. Στὰ πολὺ μικρὰ παιδιά δὲν ἀρέσει
ἡ ἐξοχὴ αὐτή, γιατί ἡ παραλία δὲν ἔχει
διόλου ἄμμο, κι' εἶναι σκεπασμένη μὲ
χαλίγια καὶ μὲ φύκια. Οἱ μεγάλοι πάλι
βραιοῦνται, γιατί δὲν ὑπάρχει ἓνα «κέν-
τρον», ὅπου νὰ πηγαίνουν νὰ διασκεδά-
ζουν, κι' οὔτε κανένα ξενοδοχεῖο τῆς
προκοπῆς, ὥστε «δὲν ἔχει κανεὶς πού νὰ
βάλλῃ τὰ καλά του φουστάνια», ὥπως
λέει ἡ καμαριέρα τῆς θείας Στέλλας.
Ὅπως κι' ἂν ἔχουν τὰ πράγματα, ἐγὼ
πῆγα ἐκεῖ κάτω, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ δια-
σκεδάσω, καὶ νὰ διασκεδάσω μάλιστα
ἐκτακτα.

Ἀ, ναί! ὥραϊα τὸν πραγματοποιήσα
τὸ σκοπὸ μου. Δὲν εἶχαν περάσει κα-
λὰ-καλὰ δυὸ ἡμέρες ὕστερα ἀπὸ τὴν

ἄφιξή μας, κι' ἡ θεία Στέλλα μὰς εἶπε
μὲ ἐπίσημο τόνο:

— Παιδιά μου, παρατήρησα πὼς κά-
νετε ὅλοι σας φριχτὲς ἀνορθογραφίες
καὶ δὲν ξέρετε νὰ σχηματίζετε οὔτε μιὰ
φράση σωστή. Ἀκοῦστε, λοιπόν, τί ἀ-
ποφασίσαμε, ὁ θεὸς σας κι' ἐγώ: (Λη-
σμόνησα νὰ σὰς πῶ, πὼς ὁ θεὸς Παῦ-
λος, ὁ ἀντρας τῆς θείας Στέλλας, δὲν
ἀποφασίζει ποτέ τίποτε μονάχος. Ὑπα-
κούει πάντοτε τυφλὰ τῇ θείᾳ Στέλλᾳ,
σὰν νάταν μικρὸ παιδάκι.)

Ἡ θεία Στέλλα ἐξακολουθεῖ:

— Ἀπὸ αὐριο ἡ δεσποινὶς Προητοῦ,
μιὰ πολὺ μορφωμένη νέα, θὰ ἔρχεται
νὰ σὰς κάνῃ μάθημα, δυὸ ὥρες κάθε
πρωΐ.

Νεκρικὴ σιγὴ! Ὅλοι μας κοιταζόμα-
στε κατάχλωμοι. Τέλος ὁ Τοτός ἀρχί-
ζει νὰ κλαίῃ:

— Εἶμαι πολὺ μικρούλης, θεία Στέλλα!

Ἐγὼ ψιθυρίζω παρακαλεστικά:

— Θεία μου, ἐγὼ εἶχα πάθει τύφο
φέτος.

Τὸ Μίμη τὸν ἔπιασε ἓνας ἀπὸ ἐκεί-
νους τοὺς ξαφνικοὺς καὶ φοβεροὺς θυ-
μούς του. Ἀρχισε νὰ χτυπάῃ τὰ πόδια
του καὶ νὰ οὐρλιάζῃ:

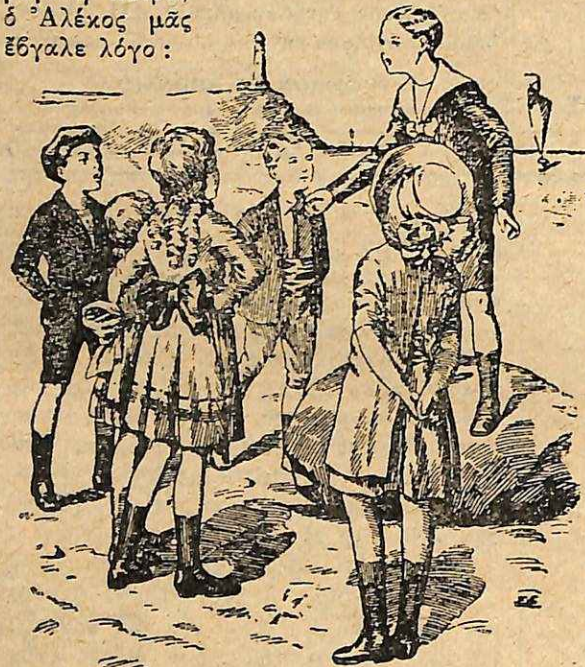
— Λοιπόν, δὲν θὰ κάνωμε διακοπές;
Τότε γιατί ἦρθαμε στὴν ἐξοχὴ; Αὐτὸ
δὲν εἶναι δίκιο πράγμα!

Ἡ θεία Στέλλα σηκώθηκε μ' ἀξιο-
πρέπεια, ἔπιασε τὸ Μίμη ἀπὸ τὸ μπρά-
τσο καὶ τὸν ἔβγαλε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα.
Δὲν τολμούσαμε πιά οὔτε νιχ νὰ κά-
νουμε. Ἡ θεία μας ταχτοποίησε τὰ
μαλλιά της στὸ μέτωπό της, — ποτέ μου
δὲν ἔχω ἰδεῖ νὰ ξεφεύγῃ οὔτε καν μιὰ
τριχούλα ἀπ' αὐτὰ τὰ μαλλιά, — κι' ὕ-
στερα ἐξακολουθῆσε μὲ τὸν ἴδιο τόνο:

— Αὐριο στὶς ἑννέα, τὸ πρωῒ, θὰ κα-
τεβῆτε ὅλοι σας στὸ γραφεῖο, μαζί με
τὰ τετράδιά σας καὶ τίς πέννες σας. Ἄν
δὲν φανῇτε ἐπιμελεῖς, καὶ δὲν πάρετε
καλοὺς βαθμούς, θὰ αποφασίσω νὰ μὴν
κάνω τὴ μεγάλη κλήρωσι πού γίνεται
κάθε χρόνον στὴ γιορτῇ τοῦ θείου Παύλου.

Εἴχαμε κάτι μοῦτρα βγαίνοντας ἀπὸ
τὸ σπίτι! Ἡ φυλὴ τῶν «στρειδιῶν»

μουντζόκλαιγε — στρείδια έχομε ονομάσει τὸν Τοτὸ καὶ τὴ Μαρίκα, γιατί ὅπου κι' ἂν πᾶμε κι' ὅ, τι κι' ἂν κάνωμε, κολοῦν πάντα σὲ μᾶς. . . — Ἡ φυλὴ τῶν «ἀγρίων» ἔτρεμε ἀπὸ ἀγανάκτηση. Ὁ Ἀλέκος κι' ἐγὼ εἴμαστε οἱ δύο ἀρχηγοὶ τῶν «ἀγρίων». Διατάξαμε τὰ «στρείδια» νὰ πάψουν τὴ συναυλία τους. Ὑστερα πήγαμε σ' ἓνα ἀπόμερο σημεῖο τῆς ἀκρογιαλῆς κι' ἐκεῖ, ἀνεβασμένους ἐπάνω σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα, ὁ Ἀλέκος μᾶς ἔβγαλε λόγο:

«— Ἀγαπητοὶ μου σύντροφοι, εἴμαστε θύματα...»
(Σελ. 470, στ. α'.)

— Ἀγαπητοὶ μου σύντροφοι, εἴμαστε θύματα τοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ. Κάθε ἐργαζόμενος ἄνθρωπος ἔχει δικαίωμα νὰ ξεκουράζεται μετὰ τὴν ἐργασία του. Ἐμᾶς μᾶς στέρησαν τίς διακοπές μας καὶ ὅμως εἴχαμε ἐργασθεῖ ὁλόκληρο τὸ χειμῶνα μὲ τὸν ἱδρώτα τοῦ προσώπου μας!

— Κόψ' το! Κόψ' το! φώναξε ὁ Τοτὸς μὲ τὴ λεπτὴ φωνή του. Ὁ μπαμπᾶς σου ἔλεγε, πῶς ἂν δὲν ἦσουν καὶ φέτος καλὸς στὰ μαθήματά σου, θὰ σ' ἔβαζε ἐσωτερικό.

Ψυχραιμότερος, ὁ Ἀλέκος ἄρπαξε τὸν Τοτὸ ἀπὸ τὸ γυαλὸ καὶ τὸν ἔκανε νὰ κατακυλίσῃ ὡς κάτω στὴν θάλασσα. Ὁ δούτοχος ἀδερφός μου ξεφώνιζε σὰ νὰ τὸν εἶχαν σφάξει. Ὁ Ἀλέκος ἐξακολούθησε:

— Ποῖδες γνωρίζεις αὐτὴ τὴ δεσποινίδα Ψητοῦ, Ευστοῦ, Ποθητοῦ, ξέρω γὼ πῶς τὴ λένε:

— Ἐγὼ τὴν ξέρω, πετάχθηκε ἡ Ἀννέτα, ποὺ χώνει παντοῦ τὴ μύτη της. Ὅλα τὰ ξέρω ἐγὼ!

— Ἀνέβα ἐδῶ καὶ λέγε τί γνωρίζεις. Ἡ Ἀννέτα, ἀνεβασμένη στὸ βῆμα σὰν πραγματικὸς ρήτορας, καμάρωνε σὰν πραγματικὸ παγῶνι.

— Λέγεται δεσποινὶς Ποθητοῦ. Φορεῖ ἓνα φόρεμα μολυβί, χρυσὰ ματογυῶλια, ἓνα ἄσπρο καπέλλο ἐπάνω σ' ἓναν πελώριο κότσο καὶ μιὰ ζακέττα πλεχτὴ πράσινη λαχανιά.

— Τί ἀνόητα ποὺ εἶναι αὐτὰ τὰ κορίτσια, ἔκανε ὁ Ἀλέκος. Μόνο στὰ φουστάνια ἔχουν τὸ νοῦ τους. Εἶναι νέα, γριά;

— Γριά, πολὺ γριά! Θάναι τοῦλάχιστον... τριανταπέντε χρονῶν.

— Τριανταπέντε χρονῶν γυναίκα δὲν εἶναι γριά, βλακικό-ριτσο. Καὶ ποὺ κάθεται;

— Στὸ σχολεῖο. Εἶναι ἀδερφή τῆς δασκάλας. Ἦρθε γιὰ νὰ περάσῃ τὸ καλοκαίρι ἐδῶ καὶ κουδάλῃ μετὰ τῆς δὺς γάτες καὶ τρία καναρίνια. Ἡ θεία Στέλλα τὴν εἶδε στὴν ἐκκλησία καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ τῆς δώσῃ μαθήματα πλεχτικῆς. Καθὼς λέει κι' ἡ Μαργαρώ, (ἡ χοντρή μας μαγειρίσα) «Ἡ κυρία ὅλο θέλει νὰ μαθαίνῃ. Ὅταν δὲν μαθαίνει πλέξιμο, μαθαίνει μαγειρική» δταν δὲν ἀνακατώνεται στὴ μαγειρική, ἀνακατώνεται στὴν πολιτική. Καὶ φαίνεται πῶς μοιάζουν πολὺ ἡ μαγειρική μετὰ τὴν πολιτική», πρόσθεσε ἡ Μαργαρώ.

— Ὅλο βλακείες λές, τὴ μιὰ μεγαλύτερη ἀπ' τὴν ἄλλη, εἶπε ὁ Ἀλέκος μὲ περιφρόνηση. Ὅπωςδὴποτε, ἂν τῆς θείας τῆς ἀρέσει νὰ μαθαίνῃ, ἐμᾶς δὲν μᾶς ἀρέσει διόλου! κι' ὕστερα, δὲν ἔχω καμμιὰ ὀρεξὴ νὰ ἔχω γιὰ δασκάλα μιὰ γυναίκα. Πρέπει νὰ ἐπαναστατήσουμε!

— Ὁραῖα! Νὰ κάνωμε ἀπεργία!

— Ναί, μὰ πῶς; Θὰ μᾶς μαλώσουν, θὰ μᾶς τιμωρήσουν. Ἐχει κανεὶς σας καμμιὰ ἰδέα;

Ἐγὼ εἶχα μιὰ ἰδέα καὶ περίφημη μάλιστα. Μὰ δὲν ἤθελα νὰ τὴν ἐμπιστευθῶ στὰ «στρείδια» ποὺ ἦταν ἄξια νὰ τὴ μαρτυρήσουν. Ἀνέβηκα, λοιπόν, κι' ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου στὸ βῆμα:

— Πρέπει νὰ ἐνεργήσωμε σὰν τοὺς ἀληθινούς ἀπεργούς ποὺ τρομοκρατοῦν τοὺς ἐργοδότες καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ ὑποχωρήσουν. Ἐντωμεταξὺ δὲν σὰς ζητοῦ τίποτε ἄλλο, παρὰ τυφλὴ ὑπακοὴ σὲ μᾶς τοὺς ἀρχηγούς. Ἀπόψε στὶς ἔξη θὰ μαζευτοῦμε ὅλοι στὰ πεῦκα. Ἐκεῖ θὰ σὰς πῶ τί ἀποφασίσαμε.

Στρείδια κι' ἄγριοι ὀρκίστηκαν ἀπόλυτη ὑπακοή. Ἐγὼ πῆρα μαζί μου τὸν Ἀλέκο, κι' οἱ δύο μας, κρυμμένοι πίσω ἀπὸ τὴ βάρκα τοῦ μπάρμπα-Βασίλη, καταστρώσαμε τὸ ἀμυντικὸ μας σχέδιο. Τὸ σχέδιο αὐτὸ θὰ τὸ βάζαμε ἀπὸ αὐριο κιόλας σ' ἐφαρμογή.

(Διασκευὴ ἀπὸ τὸ γαλλικὸ)
(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

BLAISE CENDRARS

ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙ ΤΗΣ ΜΙΡΕΓΙΑΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Μιὰ μέρα, ὁ μπαμπᾶς μὲ σέρνει στὸ Παρίσι. Δὲν κατορθώσαμε νὰ ἰδοῦμε τὴ μαμά. Φαίνεται, ἔλειπε ταξίδι γιὰ δουλειές. Τὸ Παρίσι μοῦ φάνηκε θλιβερό, οἱ δρόμοι σταχτεροί, καὶ τόσο ἀνῆσυχος κόσμος στοὺς δρόμους! Ὅλοι θάρρεις νὰ βιάζωνται καὶ δίχως ἄλλο ἢ ζῶν ἄνθρωποι σκληροί. Μόνο ὁ μπαμπᾶς μου σφύριζε. Μὲ πήγαινε πάντα «ὁδὸς Μοντοργκέιγ», τοῦ ἄρεσε, τοῦ θύμιζε τὰ νειάτα του, δταν σπούδαζε. Ἀνεβαίναμε στὰ λεωφορεῖα. «Βλέπεις ἐκεῖ, στὴ γωνιά; ἦταν ἓνας ποὺ πουλοῦσε κάρδαμο, στὰ χρόνια τὰ δικὰ μου, ἓνας μανάβης, ποὺ διαλαλοῦσε τραγουδιστά: «Κάρδαμο τῆς πηγῆς, ὑγεία τοῦ σώματος!» Κι' ὁ μπαμπᾶς τραγουδοῦσε στὴ μέση τοῦ δρόμου. Δοκίμαζε νὰ μουρμουρίσει καὶ τὸ μαθητικό του τραγούδι: «Μιὰν ἡμέρα, ἓνα θηρίο» καθὼς τὸν καιρὸ ποὺ πηγαίναμε νὰ κάνουμε τὸ γύρο τῶν ἄρρώστων στὰ χωριά μας.

Ἀκόμα ξαναζῶ γιὰ μιὰ φορὰ τὴν παιδιὰτικὴ τὴ λευτεριά μου, μέσα στὴν καρδιά τοῦ καλοκαιριοῦ. ἔπειτα δὲ θὰ ξαναγυρίσω ποτὲ πιά στὴν Προβηγκία.

Στὸ Ἑὐράγκ ὅλο τὸ Μάη. Δεκαπέντε μέρες τίς περάσαμε στὸ Κρῶν κατὰ τὸν τρυγητό, στὰ ξαδέρφια μου στὴ Βωκλούζ. Στὴν Ἀδινιόν, καφὲ μὲ γάλα τὸ πρωτὶ καὶ παξιμάδια. Στὸ Σατὼ Νέφ ντὲ Πάπ κάνω σταφυλοθεραπεία. Στὸ Σαίν-Ρεμὺ ντὲ Προβάνς ὁ μπαμπᾶς κάνει θε, ραπεία στοὺς ρευματισμούς του. Θέ μου, Θέ μου, ξαναγίνομαι κοριτσάκι. Θέ μου, Θέ μου, νάχα μείνει στὸν τόπο μου! Τραγουδᾶνε, μεσάνυχτα, κάτω ἀπ' τὰ πλατάνια:

«Στὸ περιβολάκι μου καταμεσίς...»

κι' ἀτελείωτες στροφές μπαλίνων μέσα στὴ μαγιάτικὴ ἐκκλησιά. Μὲ πόσῃ εὐχαρίστησιν ψάλλουμε τ' ἀντίφωνα στὸ χορὸ τῶν «εὐαγγελικῶν» γυναικῶν, ὁ Παῦλος, ἡ Μαργαρίτα, ἄλλα ξαδερφάκια κι' ἐγὼ! «Κύριε, ἐλέησον». Οὕτε μιὰ φορὰ δὲ λείψαμε. Ἐκατὸ μετάνοιες.

Ὅλες μας τίς ἐκτελοῦμε. Ἡ Καισαριανὴ ἢ ἡ ἀψηλὴ μελαχροινὴ ἀπ' τὸ ὑποστατικό, ἐκείνη φέρνει τὰ ἑκατόφυλλα τριαντάφυλλα γιὰ νὰ στολίσει τὸ βωμὸ τῆς Παρθένας, καί, τὸ πρωτὶ μὲ τὸν ὄρθρο, δταν τύχει νὰ μὴν πᾶμε στὸν τρύγο, γιατί φυσάει δυνατά, ἢ δταν μᾶς ἀναγκάζουν ν' ἀργοπορήσουμε λίγο, γιατί ἔτυχε νάναι πολὺ δροσόπαγο μέσα στὰ κλήματα καὶ δὲν μπορεῖ ν' ἀρχίσει ἡ δουλειά, — περνάει ἡ ὥρα μας, ἐμᾶς τῶν κοριτσιῶν, νὰ φροντίσουμε τὸ κρυφὸ περιβολάκι, τὸ κρυφὸ μαντρωμένο περιβολάκι, ποὺ δὲν ἔχει, παρὰ μόνο τριαντάφυλλα, ἑκατόφυλλα τριαντάφυλλα,

καὶ ποὺ ἡ Καισαρινὴ τὰ περιποιεῖται μόνο γιὰ τὴν Παρθέναν καὶ δὲν ἀφίνει νὰ τ' ἀγγίξει ἄλλος.

Ἀκόμα ἄρρωστος ὁ μπαμπᾶς. Ἀρρωστος τοῦ θανάτου. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν εἶν' ἀστείτα. Ὁ ἴδιος κάνει τὴ διάγνωσή του, καί, σὰν πολὺ μεγάλη κοπέλλα ποὺ εἶμαι τώρα, μοῦ λέει: «— Παιδί μου, τέσσερις ἡμέρες ἔχω ἀκόμα».

Βρισκόμαστε, — στὴν τύχη σὰ νὰ πείς — σ' ἓνα δωμάτιο ξενοδοχείου, κάπου σὲ θλιβερὴ ἐπαρχιακὴ πολιτεία, ὅπου ὁ μπαμπᾶς ἐστάθηκε, γιατί αἰσθανόταν πολὺ ἄσχημα τέσσερις μέρες. Ὅλες αὐτὲς τίς τέσσερις μέρες, δὲν τὸν ἀφίνω ἀπὸ κοντὰ μου. Κι' ἀφοῦ βλέπω πῶς ἄρχισε κιόλας νὰ παραμιλάει, στέλνω τηλεγραφήματα: στὴ μητέρα μου, ποὺ θάναι στὸ Παρίσι, στὸ μεγάλο μου τὸν ἀδερφὸ ποὺ εἶναι σὲ Τράπεζα στὸ Μεξικό, σὲ μιὰ πρωτότοκῃ ἀδερφή παντρεμένη στὴν Τύνιδα, ποὺ δὲν τὴν εἶδα ποτέ μου. Ὁ μπαμπᾶς παραμιλάει. Σοῦρ-χεταὶ νὰ κλαῖς, νὰ κλαῖς, σὰν τὸν βλέπεις ἔτσι. Τοῦ τραγουδῶ, μὰ πῶς ἄλλοιως, παρὰ κρατώντας τὰ δάκρυα:

«Στὸ κουτάκι μου ἔχω στολίδια»

«Στὸ κουτάκι μου ἔχω στολίδια»

«Στὸ κουτάκι μου ἔχω στολίδια»

Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ. Ὁ μπαμπᾶς μὲ τρομάζει. Ἀνοίξε τὰ μάτια του. Ἦταν στὰ μισὰ τῆς νύχτας. Ἐγὼ θρυμάτιζα τὸν πάγο στὴ γαδάθα. Ὁ μπαμπᾶς μὲ φωνάζει. Κόπηκε ἡ καρδιά μου. Τὰ μάτια του μὲ καταπίνουν. — «Παιδί μου, κορούλα μου χρυσή, μοῦ λέει, νὰ ξέρεις τὸ μυστικὸ μου, φέτος τὸ καλοκαίρι, στὸ Βισύ, σοῦ πῆρα 300 φράγκα ἀπ' τὸν κουμπαρα σου.»

Καὶ τὸν πῆραν τὰ κλάμματα. Θαρρῶ πῶς πέφτω. Νὰ τὸν ἔκανα νὰ σὸ πᾶνε!

— Ἀνέβα στὴν καρέκλα, μοῦ λέει. Ἐκεῖ, δέξ, στὸ ἀρμάρι μὲ τὸν καθρέφτη, στὸ ἡμίψηλό μου, ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ φόδρα, θὰ βρεῖς ἀκόμη ἓνα ἑκατόφραγκο: αὐτὸ μόνο μπορῶ νὰ σοῦ δώσω...»

Κρυώνω.

Ὁ σταθμάρχης ἔβαλε τὸ μπαμπᾶ στὴν αἴθουσα ἀναμονῆς τῆς Πρώτης. Ὅλους τοὺς χωρικοὺς ἐκεῖ μέσα τοὺς γνωρίζω. Περιμένουν τὸ τραῖνο ἀπ' τὸ Παρίσι, ποὺ τοὺς φέρνει πάντα συγγενεῖς. Ὁ πόνος μὲ κατατρῶει μέσα στὴ μεγάλη πολυθρόνα μὲ τὰ κόκκινα ντύματα. Ἐναγύρισα στὸν τόπο, μὲ τὸ χρυσὸ μου τὸν μπαμπᾶ. Εἶναι στὸν τοῖχο μιὰ ρεκλάμα Π.—Λ.—Μ. (Παρίσι, Λυὼν, Μασσαλία), ποὺ ἄλλοτε μὲ προσκαλοῦσε στὸ ταξίδι... Περπατᾶνε ἀπάνω σὲ λιωμένα λουλούδια... Τέλος πάντων ἔφτασε ἡ μαμά. Ἡ νύχτα πέρασε σὲ

κάποιους μισο-συγγενεῖς. Ὅλη νύχτα, ἀκούω τὴ καμπάνα νὰ σημαίνει νεκρώσιμα. 12 Ἰουλίου. Στὶς 13 φόρεσα τὰ μαῦρα καὶ πέρασα τὸ ψάθινο καπελλάκι μου μέσα σὲ σινική μελάνη. Στὶς 14 Ἰουλίου εἶμαι στὸ Παρίσι. Εἶμαι 15 χρονῶ. Ἡ μαμά ἀμέσως μ' ἐδήγησε στὶς ἀδελφές, ὁδὸς Νότρ-Ντὰμ-ντὲ Σάν. Ἀπὸ τότε, ἡ κατάνομη καστανιὰ μαδάει ὅλη τὴ χρονιά μὲς στὴν αὐλή. Ἀπὸ τότε, ὁ οὐρανὸς εἶναι σὰ νάχει σκουριάσει. Ἀφογκράζομαι συρτὰ ψιθυ-

ρίσματα στοὺς διαδρόμους τοῦ ἀρχαίου μοναστηριοῦ, τὰ κλίκ-κλίκ τῶν κομπολογιῶν, καὶ κάπου-κάπου σὰ μιὰ ταραχὴ ἀπὸ σιδηρόδρομο, ποὺ θὰ περνάει ἀπὸ κάτω, στὶς ὑπόγειες ράγιες. Στὸν τοῖχο ἔχουν ἓναν ἑσταυρωμένον. Κρυώνω. Ὁρες-ὥρες, ἀκέραιο τὸ παμπάλαιο σπῆτι τρεμοσιεῖται. Εἶμαι ὁλομόναχη, μέσα στὴ μακριὰ μου νυχτερινὰ. Ἐνα χαρτὶ τσαλακῶνω στὴν καρδιά μου: Τὸ ὕστερο ἑκατοστάρικο τοῦ μπαμπᾶ.

(Μετάφραση)

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡ.Σ

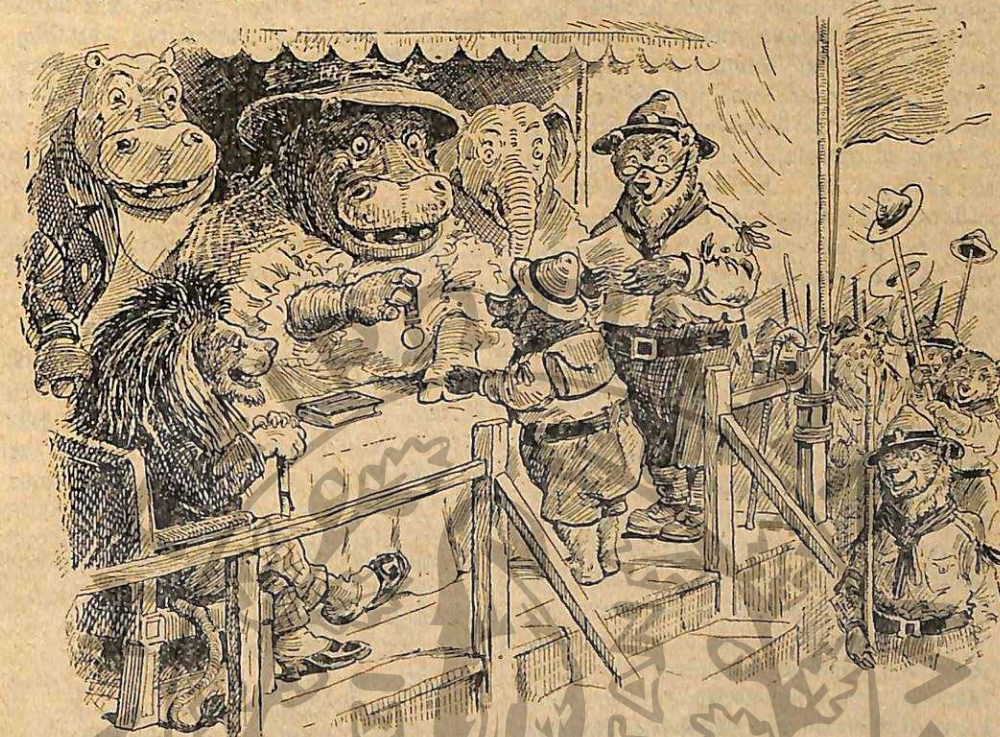
Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΒ'.

— Τὰ μετάλλια! τὰ μετάλλια! Ἄλλο δὲν ἄκουγες ἐκείνη τὴν ἡμέρα στὴ Ζωούπολη. Τὸ ἔλεγαν οἱ Πρόσκοποι, τ' ἀδελφάκια τους, οἱ γονεῖς τους, οἱ μαρμαπάδες τους, οἱ φίλοι τους, ὅλος ὁ κόσμος. Ἡ πόλη ἦταν ἀνάστατη. Μικροὶ καὶ μεγάλοι ἔτρεχαν νὰ ἰδοῦν τὴν τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν μεταλλίων στοὺς γενναίους Πρόσκοπους, ποὺ εἶχαν κάνει τόσα ἀντραγαθήματα.

Στὴν πλατεῖα, κάτω ἀπὸ ἓνα λαμπρὸ οὐρανό, εἶχε στηθεῖ μιὰ ἐξέδρα στο-

λισμένη μὲ σημαίες καὶ μὲ μυρτιές. Ἐκεῖ-πάνω ἔλαβαν θέσιν οἱ ἐπίσημοι: ὁ Δήμαρχος κ. Ἰπποπό, μὲ τὴν κόρη του, τὴ δεποινίδα Ποταμία, ποὺ ἦταν τὸ ὁραιότερο κορίτσι τῆς Ζωούπολης, ὁ κύριος Προβοσκίδας, ὁ ἀρχηγὸς τῶν «Μπανανῶν», ὁ κύριος Ἀρκουδάκης, ὁ ἀρχηγὸς τῶν «Μελισσῶν», κι' ὁ πρίγκιπας Λιονταρῆς, ἀδερφὸς τοῦ Βασιλιά κι' ἐπιτελάρχης.

Δεξιὰ παρατάχθηκαν οἱ Πρόσκοποι μὲ τὴ στολή τους, μὲ τὸν ὀπλισμὸ τους καὶ μ' ὅλο τὸ καμάρι ποὺ μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε. Ἡ πλατεῖα γέμισε κόσμος ποὺ δὲν ἔπεφτε οὔτε μῆλο. Κι' ἀφοῦ οἱ σαλπικτὲς βάρσαν σιωπητήριο, σηκώθηκε ὁ κ. Ἀρκουδάκης μὲ τὰ γυαλιά του καὶ διάβασε μεγαλόφωνα τὴν ἐκθεσὴ του.

Στὴν ἀρχὴ εἶπε τί εἶναι ὁ Προσκοπισμὸς καὶ τί περιμένει ἀπ' αὐτὸν ἡ Πατρίδα. Ὑστερα ἐξιστόρησε τί καὶ τί ἔκαμαν οἱ Πρόσκοποι ἐκείνη τὴν περίοδο—πράγματα ποὺ σῆς τὰ ξέρετε πιά μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα—διηγῆθηκε πῶς ἡ δική του διμάδα νίκησε στὸν ψευτοπόλεμο, (χωρὶς ν' ἀναφέρῃ ὅμως τοὺς νικημένους, γιὰ νὰ μὴν προσβάλλῃ τὸν κ. Προβοσκίδα,) καὶ τέλος μίλησε γιὰ

τις καλές πράξεις, τους ιπποτισμούς, τάνδραγαθήματα, τὸ Γοργὸ Ταχυδρομεῖο, τὸ δύσκολο κουβάλημα μὲ τὴ βροχὴ καὶ τὰ λοιπὰ.

Κ' ἦρθε ἡ μεγάλη στιγμή.

Τὰ μετάλλια καὶ τὰ βραβεῖα—βιβλία χρυσόδετα, βάζα ἀσημένια, ἀγαματάκια κ' ἄλλα ὥραια δῶρα—ἦσαν ποῦ τραπέζι. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς φώναζε ἕνα-ἕνα τὰ ὀνόματα, καὶ κάθε Πρόσκοπος ποῦ ἀκουγε τὸ ὄνομά του, ἀφίνε τὸν κοντό του, ἔβγαινε ἀπὸ τὴν παράταξη, ἀνέβαινε στὴν ἐξέδρα κ' ἔπαιρνε τὸ μετάλλιο καὶ τὸ δῶρο του ἀπὸ τὸ λεπτὸ χεράκι τῆς ὥραίας Δημαρχοπούλας, ἐνῶ οἱ ἄλλοι Πρόσκοποι καὶ τὸ πλῆθος ξεσποῦσαν σὲ ζητοκραυγές, ἐπευφημίες καὶ χειροκροτήματα:

— Μπράβο! μπράβο! ἄξιος! ἄξιος! Ζήτω!..

Ὁ Ἀστρονόμος, ὁ Κοκκινέλης, ὁ Χοντρούλης, ὁ Κατεργαράκος, πῆραν ἄλλους βραβεῖο, ἄλλους μετάλλια, ἄλλους κ' ἀπὸ τὰ δύο, κ' ἀποθεώθηκαν. Ἀλλὰ ἡ μεγαλύτερη ἀποθέωση ἐγένετο σὸν Ἀρκουδοπούλακη. Ὁ κόσμος ἐφρόνιασε ὅταν εἶδε τὸ μικρούλη ν' ἀνέβαινι στὴν ἐξέδρα γιὰ νὰ πάρῃ τὸ μετάλλιο του, οἱ Πρόσκοποι ἔσειαν τὰ καπέλλα τους ἀπάνω στοὺς κοντούς, κ' ὁ ὑψηλότετος Λιονταρῆς, ὁ ἀγαθὸς πρίγκιπας, γελοῦσε μὲ τὴν καρδιά του.

Ἀξέχαστη τέλος πάντων θάμνε στὴ Ζωοῦπολη ἡ ὥραία αὐτὴ τελετὴ.

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου)

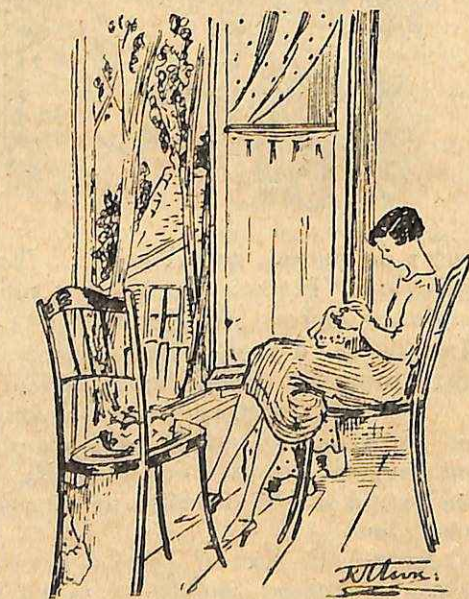
Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Τ' ΑΠΟΓΙΟΜΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ

Τῆς Ἀννας τῆς ἀρέσει πολὺ νὰ κίθεται κοντὰ στὸ παράθυρό της καὶ νὰ κεντᾷ. Γιατὶ ἀπὸ τὸ παράθυρό της, ποῦ δὲν πέφτει οὔτε πολὺ ψηλὰ οὔτε πολὺ χαμηλὰ. ἔχει μπροστὰ της μιὰ θέα μαγευτικὴ: ἕνα πάρκο, πὶδ πέρα μιὰ φαρδὺ λεωφόρο, κ' ἄκόμα πὶδ πέρα ἕνα λιγνὸ καμπαναριό, ποῦ προβάλλει ἀνάμεσα ἀπὸ δέντρα ψηλὰ καὶ πυκνόφυλλα.

Ὅλο τ' ἀπόγιομα τὸ περνᾷ ἐκεῖ, μὲ τὸ κέντημά της. Κι' ὅσο εἶναι νωρίς, κάθετα καὶ καμαρώνει τὰ παιδάκια, ποῦ ἔρχονται μὲ τὶς νταντάδες τους στὸ πάρκο. Ἀλλὰ κυλοῦν τὸ στεφανάκι τους, ἄλλα ἔρνουν τὸ καροτσάκι τους, ἄλλα σκάδουν μὲ τὸ φτυαράκι τους. Ἀμα ἔρχεται ἡ ὥρα ποῦ ὁ φύλακας σφυρίζει γιὰ νὰ βγῇ ὁ κόσμος, καὶ τὰ παιδάκια φεύγουν κ' αὐτὰ μὲ τὶς νταντάδες τους, ἡ Ἀννα μελαγχολεῖ. Ἀκούει τὴν πόρτα ποῦ κλείνει, κ' ἡ καρδιά της σφίγγει. Τώρα οἱ μόνες φωνές ποῦ τῆς ἔρχονται ὡς τ' αὐτιά, εἶναι τὰ κελαϊδήματα τῶν πουλιῶν. Ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ συνηθίζει καὶ στὴ μοναξιά της. Ὅσο μάλιστα οἱ βραδυνὲς σκιὲς πυκνώνουν, τῆς φαίνεται πὼς εἶναι πὶδ ὥραϊα ἔτσι, ποῦ δὲν εἶναι κανένας στὸν κῆπο. Γιατὶ αἰσθάνεται καὶ μέσα της τὴν ἴδια γαλήνη, ποῦ βασιλεύει καὶ στὸ πάρκο. Κι' ὅταν τ' ἀστέρια ἀρχίζουν ἕνα-ἕνα ν' ἀνάδουν στὸν ὀπάλινο οὐρανὸ ἐκείνης τῆς ὥρας, τῆς φαίνεται πὼς τῆς γνέφουν γιὰ νὰ τῆς ποῦν πὼς ἔτσι εἶναι, χωρὶς ἀμφιβολία, καλύτερα.

Κάθε ἀπόγιομα, μαζὶ μὲ τ' ἄλλα παιδάκια, ἔρχονται καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ προξένου τῆς Γαλλίας. Κι' αὐτὰ τὰ βρίσκει πὶδ χαριτωμένα ἀπ' ὅλα ἡ Ἀννα. Εἶναι ὁ Ραοὺλ κ' ἡ Ζοζέτ. Τὸ μόνο κακὸ εἶναι ποῦ ὁ Ραοὺλ ἀνάβει εὐκολα. Ἀν ἐκεῖ ποῦ χτίζει μὲ τὸ φτυαράκι του, ἀφίση ἡ Ζοζέτ νὰ πέσῃ τὸ τόπι της — χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ἡ καϊμένη, — στὸ

«Τῆς Ἀννας τῆς ἀρέσει νὰ κάθετα κοντὰ στὸ παράθυρο...»
(Σελ. 472, στ. α'.)

φούρνο του καὶ τοῦ τὸν γκρεμίσῃ, ἀλλ' ἰσχυρὰ τῆς ἔχουν νὰ τραβήξουν οἱ μπούκλες της! Γιατὶ ἀπ' αὐτὲς τὴν ἀρπάζει καὶ κόκκινος-κόκκινος ἀπ' τὸ θυμὸ, τῆς τραντάζει τὸ κεφάλι ὅσο νὰ ξεθυμάνῃ. Ἡ Ζοζέτ ἡ δύστυχη πονάει καὶ σκούζει. Τὴν ἀκούει ἡ νταντά της νὰ κλαίῃ, πετάγεται ἀπ' τὸν πάγκο ποῦ κάθετα καὶ πλέκει ἡσυχῇ, καὶ τρέχει νὰ διῇ τί συμβαίνει.

— Ραοὺλ, Ραοὺλ: Τὴν ἀδερφοῦλα σου γυρεύεις νὰ ξεμαλλιάσῃς; Οὐ, δὲ ντρέπεται!.. Ἐλα, φίλησέ την, καὶ νὰ παίξετε φρόνιμα, σὰν καλὰ παιδιὰ, γιατί ἄλλοιῶς θὰ σᾶς πάρω καὶ θὰ φύγουμε... Ἀ!

Ἐκεῖνο τἀπόγιομα, τὴν ὥρα ποῦ ἡ νταντὰ μάλωνε τὸ Ραοὺλ, περνοῦσε ἀπὸ τὸ ἴδιο δρομάκι τοῦ κῆπου κ' ὁ Νάσος. Ὁ Νάσος εἶναι πολὺ πὶδ μεγάλος ἀπ' τὸ Ραοὺλ, πολὺ πὶδ μικρὸς ὅμως

ἀπ' τὴν Ἀννα. Κι' ἄμα ἄκουσε πὼς ὁ Ραοὺλ μάλωνε μὲ τὴν ἀδερφοῦλα του, στάθηκε, τὸν κοίταξε μὲ τὰ φρύδια μαζωμένα, κ' ὕστερα ὕψωσε τὰ μάτια του πρὸς τὸ παράθυρο τῆς Ἀννας:

— Μέσα εἶναι ὁ Μίμης, Ἀννα;

Ὁ Μίμης, ἀδερφὸς τῆς Ἀννας, ἦταν συμμαθητὴς του.

— Αὐτὴ τὴ στιγμή ὄχι. Τὸν θέλεις;

— Ναί. Τοῦφερα ἕνα βιβλίο.

— Καὶ δὲν περνᾷς μέσα νὰ τζήσης σὲ μένα;

— Κάθισε, ἀν θῆς νὰ τὸν δῆς καὶ τὸν ἴδιο. Ὅπου νάναι-θάρρη. Τὸν ἔστειλα νὰ μοῦ πάρῃ κλωστή.

Ἡ Ἀννα ἔχει πάντα κοντὰ της καὶ μιὰ δευτέρη καρέκλα, γιὰ ν' ἀκουμπᾷ τὸ καλαθάκι της. Μόλις ὅμως εἶδε τὸ Νάσο νὰ μπαίνει, πῆρε τὸ καλαθάκι στὴν ποδιά της καὶ τοῦ τὴν πρόσφερε νὰ κάτῃ.

Ὁ Νάσος κάθεται καὶ ρίχνει κ' αὐτὸς τὸ βλέμμα του ἔξω, στὸν κῆπο.

— Εἶδες τὸ Ραοὺλ;

— Ναί... Μὰ τί ἔκανε; Ἐδερνε τὴν ἀδερφή του;

— Χμ... Σχεδόν. Πῆγε νὰ τῆς ξεριζώσῃ τὰ μαλλιά...

— Τί τοῦ ἔκανε;

— Τίποτα... Κεῖ ποῦ ἔπαιζε μὲ τὸ τόπι της, τῆς γλύστρησε κ' ἔπεσε σ' ἕνα φούρνο ποῦ ἔχτιζε ὁ Ραοὺλ καὶ τοῦ τὸν γκρεμίσῃ... Γι' αὐτό. Ἀλήθεια, δὲ μοῦ εἶπες... Ἐσὺ, ἀν εἶχες μιὰν ἀδερφοῦλα, θὰ τῆς τραβοῦσες ποτὲ τὰ μαλλιά;

Ὁ Νάσος χαμογελά.

— Ἐγώ; Ὅχι... Κι' εἶχα κ' ἐγὼ μιὰν ἀδερφοῦλα, μὰ ὁ Θεὸς μᾶς τὴν πῆρε...

— Ναί, τὸ ξέρω... γιὰ τὴ Διαμαντίναν σὰς δὲ λές; Μά... τί ἔπαθες; Κλαίς;

Ἐνα δάκρυ εἶχε λάμψει στὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ τοῦ Νάσου. Ἀμα τὸν ρώτησαν ὅμως ἀν κλαίῃ, βιάστηκε νὰ τὸ σφουγγίσῃ.

— Ὅχι... Μ' εἶδατε νὰ κλαίω; Ἡ-θελα ὅμως νὰ μὴ μᾶς τὴν πάρῃ ὁ Θεός.

Κι' ὁ Νάσος ἄξαφνα σωμαίνει. Ἡ Ἀννα τὸν βλέπει ποῦ σωμαίνει, καὶ καταλαβαίνει πὼς κάτι θὰ θυμᾷται. Γι' αὐτὸ δὲν τοῦ μιλεῖ ἄλλο.

Κι' ἀλήθεια, ὁ Νάσος θυμᾷται. Θυμᾷται ἕνα πρωτὶ, ὅταν ἦταν μικρὸς κ' ἦταν ὁ πρώτος χρόνος ποῦ πῆγαινε σχολεῖο, ποῦ φώναζε τὴν Ἀθηνᾶ νὰ τοῦ ξεκρεμάσῃ τὴ σάκκα του ἀπ' τὴν κρεμάστρα, κ' εἶδε στὸ πλατὺν κρεμαστήρι καὶ μιὰ σκουφίτσα μὲ νταντέλλες.

— Πές μου, Ἀθηνᾶ, ποῖαν οὖς εἶναι αὐτὴ ἡ σκουφίτσα;

— Ποιανού; Δική μας! Γιὰ τὸ μωρὸ μας.

— Ἀλήθεια; Ποῦ τὸ ἔχουν;

— Στὴν κάμαρα τῆς μαμμᾶς...

— Ἀχ... Νὰ πάω νὰ τὸ δῶ;

— Ὅχι. Δὲν κάνει τώρα, γιατί θὰ τὴν ἀνησυχῇσῃς. Ὁ μπαμπᾶς σου μοῦ εἶπε νὰ μὴν ἀφήσω κανένα νὰ μπῇ.

— Καὶ τὸ μωρὸ τί εἶναι;

— Κορίτσι... Ὅθ' ἄγαπᾷς;

— Ναί... ναί... Ἀχ! Ἀφησέ με νὰ τὸ δῶ...

— Ἀμα γυρίσῃς ἀπ' τὸ σχολεῖο, θὰ τὸ δῆς... Πές μου ὥστόσο: πόσο θὰ τὴν ἀγαπᾷς τὴν ἀδερφοῦλα σου;

— Πολύ. Νά, τόσο: σὰν τὸν οὐρανό!

Πάλι καλὰ ποῦ ἦρθε κ' ἡ ὥρα νὰ τοὺς σχολάσουν κεῖνο τὸ πρωτὶ. Ἦταν ἡ μόνη φορὰ ποῦ γύρισε μόνος του στὸ σπίτι. Καὶ γύρισε λαχανιασμένος.

Ἡ Ἀθηνᾶ, καθὼς τὸν εἶδε νὰ μπαίνει στὸ σπίτι ξαναμμένος ἀπ' τὴν τρεχάλα, χαμογέλασε καὶ τὸν χάριδεψε:

— Ἐλα... πάμε...

Καὶ τὸν ἔμπασε στὴν κρεβδτοκάμαρα τῆς μαμμᾶς. Ἡ μαμμά του ἦταν κάπως ἐξαντλημένη, μὰ μ' ὅλη της τὴν ἀδυναμία, γύρισε πρὸς τὴν πόρτα ποῦ ἀνοίξε καὶ τοῦ χαμογέλασε:

— Θέλεις νὰ δῆς τὴν ἀδερφοῦλα σου; Νά τη!

Κοιμόταν σὲ μιὰ κούνια, ποῦ τὴν εἶχαν στήσει πλάι της, τυλιγμένη σὲ φασκίες. Εἶχε ἕνα ρόδινο κεφαλάκι, χωρὶς μαλλιά καὶ χωρὶς φρύδια. Μὲ τὸ στόμα καὶ τὰ ματάκια της κλειστά... Οὔτε τσίνοῦρα εἶχε. Τί ἡσυχὰ ποῦ κοιμόταν! Μόλις τὰ ρουθουνάκια τῆς σάλευσαν...

Ὁ Νάσος ἀνοίξε τὰ μάτια του καλὰ καὶ τὴν κοίταξε. Εἶχε ἀνοίξει καὶ τὸ στόμα του μάλιστα, καὶ γιὰ νὰ τὴν βλέπῃ καλύτερα, ψήλωσε στὰ νύχια. Κοίταξε ὕστερα τὴ μαμὰ του μ' ἕνα βλέμμα ὅλο εὐγνωμοσύνη, καὶ πατώντας στὶς μύτες, γιὰ νὰ μὴν ξυπνήσῃ τὴν ἀδερφοῦλα του, βγήκε ἀπ' τὴν κρεβδτοκάμαρα.

Τὴν ἄλλη μέρα τὴ βάφτισαν κιόλα. Τῆς ἔδωσαν τὸνομα τῆς γαγιάς: Διαμαντίναν. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφτασαν νὰ τὴν δοῦν μὲ μαλλάκια, μὲ φρύδια καὶ μὲ τσίνοῦρα, ποῦ ἡ Διαμαντίναν τους πέθανε. Φαίνεται πὼς ὁ γιατρὸς τὸ εἶχε πεῖ πὼς δὲ θὰ ζοῦσε, καὶ τὴν ἡμέρα ποῦ ἦταν νὰ ξεψυχῇσῃ, ὁ μπαμπᾶς εἶπε στὴν Ἀθηνᾶ νὰ πάρῃ τὸ Νάσο καὶ τὰ δύο ἄλλα τοῦ ἀδερφίου καὶ νὰ τοὺς πᾶῃ στὴ θεία τους. Ἐκεῖ ἔμειναν ὅλη τὴν ἡμέρα. Καὶ τὸ βράδυ ποῦ γύρισαν, Διαμαντίναν δὲν εἶδαν. Δηλαδή ὁ Νάσος τὴν εἶχε ξεχάσει κιόλα... κ' οὔτε τὴν ἀποζήτησε κεῖνο τὸ βράδυ. Τώρα ὅμως ποῦ εἶναι πολὺ πὶδ μεγάλος, τὴν ἀποζητᾷ...

— Νά τος ὁ Μίμης, ἔρχεται...
— Ἀ, ἔρχεται; Ὅθ' ἦγε κ' ἄλλοῦ φαίνεται, γιατί ἄργησε... Ἀντίο. Πάω νὰ τὸν συναντήσω στὴν ξωπορτα.

Κι' ἡ Ἀννα μένει πάλι μόνη. Σὲ λίγ' ὥρα μάλιστα θὰ μείνῃ ἐντελὼς μόνη, ὅπως πάντα. Γιατὶ ἡ ὥρα ποῦ ὁ φύλα-

Κ. Π. ΛΕΥΚ.

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὅταν ἔφτασαν στὴν ἀποβάθρα, ἡ Ἐλίζα βοήθησε τὴν κυρία Σμιθ νὰ κατεβεί, κ' ὁ Γιώργης, ἀφοῦ στάθηκε νὰ ἐπιβλέψῃ τὶς ἀποσκευές, πῆγε ὕστερα στὸ γραφεῖο τοῦ πλοιάρχου νὰ βγάλει εἰσιτήρια. Ἐκεῖ ἄκουσε δύο ἀνθρώπους ποῦ στεκόταν παράμερα, νὰ καυδεντιάζουν.

— Πρόσεξα ὅλους τοὺς ἐπιβάτες, ἔλεγε ὁ ἕνας. Εἶμαι σίγουρος πὼς δὲν ἔχουν ἔρθει.

— Ἡ γυναικὴ μοιάζει σὰ λευκή, ἀποκρίθηκε ὁ Μάρκς, ὁ παλιὸς μας γνώριμος. Ὁ ἄντρας ἔχει κ' αὐτὸς ἀνοιχτὸ χρῶμα καὶ σημάδια μὲ καυτὸ σίδερο στὰ χέρια.

Τὸ χέρι τοῦ Γιώργη, καθὼς ἔπαρνε τὰ εἰσιτήρια, δοκίμασε κάποια τρεμούλα. Γύρισε ὅμως ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ, ἔρριξε ἕνα ἀδιάφορο βλέμμα στοὺς δύο ξένους καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ μέρος τοῦ πλοίου, ὅπου τὸν περίμενε ἡ Ἐλίζα.

Ἡ κυρία Σμιθ μὲ τὸ Χάρρυ πῆγε στὴν καμπίνα της. Ὅσοι εἶδαν τὸ παιδί, δὲν παρέλειψαν νὰ ποῦν: τί χαριτωμένο κοριτσάκι!

Ὅταν χτύπησε ἡ καμπίνα γιὰ νὰ φύγουν, ὁ Γιώργης εἶδε μὲ ἀνακούφιση τὸ Μάρκς νὰ βγαίνει στὴ στεργιά, καὶ τότε ἄφισε ἕνα βαθὺ στεναγμό, σὰ νὰ ξαλάφρωνε ἀπὸ ἕνα βάρος.

Ἡ μέρα ἦταν ἐξαίσιον. Τὰ γαλανὰ κύματα τῆς λίμνης ἔριε σάλευαν καὶ λαμπύριζαν στὶς ἀχτίνες τοῦ ἡλίου. Τὸ ταξίδι ἦταν ἡσυχᾶ κ' ὠραῖο. Ὁ Γιώργης βρισκόταν στὸ κατάστρωμα, ὅταν τὸ πλοῖο ἔπιασε στὴ μικρὴ πόλη Ἀμερσμπουργκ, στὴν πολιτεία τοῦ Καναδά. Ἐνὰ θάμπωμα πέρασε μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια του καὶ ἡ ἀναπνοή του ἔγινε σύντομη. Ἐσφίξε χωρὶς νὰ πεῖ μιὰ τὸ χέρι τῆς γυναικᾶς του.

Ἡ καμπίνα χτύπησε καὶ τὸ πλοῖο στάθηκε. Ὁ Γιώργης, χωρὶς νὰ ξέρει καλὰ καλὰ τί ἔκανε, μάζεψε τὶς ἀποσκευές του κ' ἀποβίβαστῃκε μαζὶ μὲ τοὺς δικούς του. Περίμεναν νὰ ἀπομακρυνθεῖ λιγάκι τὸ πλοῖο, κ' ὕστερα γονάτισαν κ' οἱ δύο χάρμω, μαζὶ μὲ τὸ παιδάκι τους, κ' ὕψωσαν τὴν καρδιά τους πρὸς τὸν οὐρανόν.

Ἡ κυρία Σμιθ τοὺς ὁδήγησε στὸ φιλόξενο σπίτι ἑνὸς καλοῦ ἱεραποστόλου, ποῦ ἔμεινε ἐκεῖ γιὰ νὰ βοηθῇ τοὺς δυστυχισμένους, ποῦ ἔρχονταν νὰ ζητήσουν ἄσυλο στὸν τόπο αὐτὸ τῆς ἐλευθερίας.

Καὶ τώρα ποῖς θὰ μπορέσει νὰ πε-

κας τοῦ πάρκου θὰ σφυρίξῃ γιὰ νὰ βγῇ ὁ κόσμος, εἶναι κοντὰ πιά.

ριγράψει τὴν πρώτη εὐχισμένη κ' ἐλεύθερη μέρα; Οἱ φίλοι μας περπατοῦσαν, μιλοῦσαν, ἀνάσαιναν, πῆγαινα κ' ἔρχονταν, δίχως νὰ δίνουν λόγο σὲ κανέναν, δίχως νὰ κινδυνεύουν ἀπὸ τίποτα! Ποῖος θὰ περιγράψῃ αὐτὸ ποῦ αἰσθάνεται ἕνας ἄνθρωπος ποῦ πλαγιάζει γιὰ πρώτη φορὰ ἐλεύθερος καὶ ποῦ ξέρει ὅτι οἱ νόμοι προστατεύουν τὰ δικαιώματά του τοῦδ' ὁ Θεός; Καὶ τί χαρὰ γιὰ τὴν μητέρα νὰ βλέπει ἀποκοιμισμένο τὸ γλυκὸ της παιδάκι, ποῦ λίγο ἔλειψε νὰ τῆς τ' ἀρπάξουν μέσα ἀπὸ τὰ χέρια της! Καθόλου παράξενο, ἀν οἱ φίλοι μας ἔμειναν ἀγρυπνοὶ ἀπὸ τὴν εὐτυχία!

Τώρα πιά εἶχαν ξεδέψει καὶ τὸ τελευταῖο τοὺς δολλάρια. Δὲν εἶχαν περυσσότερα ἀπ' ὅσα ἔχουν τ' ἄνθη τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, κ' ὅμως ἡ εὐτυχία τους ἦταν ἀμέτρητη, ἀπερίγραπτη!

Ὡ, σεῖς ποῦ ἀφαιρεῖτε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐλευθερίαν τους, τί λόγο θὰ δώσετε στὸ Θεό;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ

Νίκη

Πολλοὶ ἄνθρωποι, στὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς τους, ἔτυχε νὰ αἰσθανθοῦν ὅτι εἶναι κάποτε εὐκολώτερο νὰ πεθάνει κανεὶς παρὰ νὰ ζήσει. Εἶναι, λόγου χάρι, προτιμώτερο νὰ πεθάνει κανεὶς ἕνα μαρτυρικὸ θάνατο ὕστερ' ἀπὸ ἔνδοξο ἀγῶνα, παρὰ νὰ ζεῖ καὶ νὰ νοιώθῃ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὴν ντροπὴ καὶ τὴν πικρία τῆς σκλαβιάς, νὰ τὸν ἐκμηδενίσουν σιγὰ-σιγὰ καὶ νὰ τοῦ ἀφαιροῦν κάθε ἀνθρώπινο αἶσθημα.

Ὅταν ὁ Τόμ βρέθηκε ἀντιμέτωπος μὲ τὸν σκληρὸ ἐχθρὸ του κ' ἄκουσε τὶς φοβέρες του καὶ κατάλαβε ὅτι πλησιάζει ἡ τελευταία του ὥρα, ἡ καρδιά του χτύπησε μὲ θάρρος μέσα ἀπὸ στήθη του κ' ἐνοιώσε ὅλη τὴ δύναμιν νὰ ὑπομείνῃ τὸ μαρτύριο, γιατί ἤξερε πὼς ἕνα μόνον βῆμα τὸν χωρίζε ἀπὸ τὸν οὐρανόν καὶ τὸν Χριστό. Ὅταν ὅμως ἔφυγε ὁ ἀφέντης του, ἔπεσε ἡ διέγερση καὶ ξανάρχισε ὁ πόνος, ποῦ τοῦ προξενοῦσαν τὰ πληγωμένα του μέλη. Ἀστάθηνε τότε τὸν ἑαυτὸ του ἔρρημο, ταπεινωμένο, χωρὶς ἐλπίδα, κ' ἡ μέρα τοῦ φάνηκε θλιθερὴ κ' ἀτέλειωτη.

Πολὺ πρὶν γιὰ τρεῦσθαι οἱ πληγές του, ὁ Λεγκρή τὸν πρόσταξε νὰ ξαναπαίσει δουλειὰ στὰ χωράφια. Ἀρχισε τότε μιὰ ζωὴ γεμάτη πόνους καὶ βάσανα, μαζὶ μὲ ὅλα τὰ ἄδικα μαρτύρια, ποῦ μπορεῖ νὰ ἐπινοήσῃ ἕνα κακὸ καὶ ταπεινὸ πνεύ-

μα. "Ολοι ξέρουμε πόσο εκνευρίζει τον άνθρωπο ο σωματικός πόνος. Στόν Τόμ δεν έκανε πια έντύπωση ή συνειθισμένη θλίψη των συντρόφων του, γιατί ή ψυχή του, πού ως τώρα ήταν πάντα γεμάτη χαρά κι' έλπίδα, κυριευόταν τώρα από την ίδια θλίψη. Φανταζόταν ότι θα τούμενε καιρός να διαδάζει τη Γραφή, αλλά στού Λεγκρή το χτήμα ή ανάπαυση ήταν άγνωστη. "Ιδίως εκείνη την εποχή, έβαζε τούς σκλάβους να δουλεύουν ακόμη και την Κυριακή. Και γιατί όχι; Μάζευε περισσότερο βαμπάκι κι' έβγαζε τόσα, ώστε να μπορεί ν' αλλάξει τούς σκλάβους εκείνους πού πέθαιναν από την πολλή δουλειά.

Στόν άρχή, ο Τόμ διάβαζε κάθε βράδυ πού γύριζε, μερικές άράδες από τη Γραφή του. "Αλλά άργότερα, γύριζε τόσο τσακισμένος από τη δουλειά, ώστε μόλις πήγαινε να διαβάσει, τούρχόταν ζάλη, κι' ήταν αναγκασμένος να πλαγιάσει μαζί με τούς άλλους, μισοπεθαμένους από τόν κόπο.

Πώς, λοιπόν, να μή φύγει από την ψυχή του ή γαλήνη κι' ή πίστη στο Θεό, και να μή τόν κυριεύει ή αμφιβολία κι' ή αγωνία; "Ολη την ώρα τόν απασχολούσε τώρα τó τρομερό πρόβλημα της ζωής: Οί αδύνατοι να καταπιέζονται και να υποφέρουν, τó κακό να θριαμβεύει, κι' ο Θεός να μήν τó τιμωρεί! "Εβδομάδες και μήνες, ή ψυχή του πάλευε μέσα στο σκοτό και στη θλίψη.

Συλλογιζόταν τó γράμμα πού είχε στείλει ή Μίς "Ορηλία στο Κέντουκ και παρακαλούσε όλοένα τó Θεό να τού στείλει την έλευθερία. Περίμενε μέρα με την ήμέρα, έλπίζοντας άόριστα πώς κάποιος θάρχόταν να τόν έλευθερώσει. "Υστερα άπελπιζόταν πάλι, και τού φαινόταν ότι τού κάκου πίστευε στο Θεό κι' ότι ο Θεός τόν είχε λησμονήσει.

"Ενα βράδυ, καθώς καθόταν άπογοητευμένος και κατάκοπος πλάι στην αδύνατη φωτιά, έπου πολεμούσε να έτοιμάση τó βραδυό του, έρριξε δυό τρία ξυλαράκια κι' έβγαλε από την τσέπη του την "Αγία Γραφή του. Προσπάθησε να διαβάσει. "Αλλά τί είχε γίνει; "Ο λόγος τού Θεού είχε χάσει τη δύναμή του, ή ή ψυχή του ήταν άνίκηνη πιά να γνωρίσει τó νόημά του; Ξανάβαλε τó βιβλίο στην τσέπη του και αναστέναξε βαθιά.

"Ενα σατανικό γέλιο άκούστηκε κοντά του και τόν έκανε να σηκώσει τó κεφάλι. "Ο Λεγκρή βρισκόταν μπροστά του.

— Μού φαίνεται τού είπε, πώς άρχίζεις να καταλαβαίνεις ότι ή θρησκεία σου δέ σου χρησιμεύει και πολύ. Αυτό περίμενα κι' εγώ να καταλάβεις.

"Η ειρωνεία αυτή ήταν για τόν Τόμ πιδ φριχτή κι' από την πείνα κι' από τη γύμνια κι' από τόν πόνο. Κρατήθηκε

έμως ο δυστυχισμένος και δεν είπε μιλά.

— Φέρθηκες σαν τρελλός, έξακολουθήσε ο Λεγκρή, γιατί εγώ σ' άγόρασα με καλούς σκοπούς. Θά μπορούσες να έχεις καλύτερη θέση κι' από τó Σάμπο κι' από τόν Γκίμπο. "Αντί να σε μαστιγώνουν κάθε μέρα, θά είχες την έλευθερία σου και θά μαστίγωνες έσθ τούς άλλους. Κάπου-κάπου θά σουδινά και κανένα ούτσου. "Ελα, λογικέφου, φίλε μου, πέταξε στη φωτιά αυτή τη φυλλάδα και άκολουθήσε τη δική μου θρησκεία: να κάνεις δηλαδή έπως σου λέει ο άφέντης σου!

— "Ο Θεός θά με βοηθήσει να μήν πέσω σ' αυτή την άμαρτία, τού άπάντησε σταθερά ο σκλάβος.

— Καθώς βλέπεις, ο Θεός δεν κάθεται να παρακολουθεί τί κάνεις έσύ, άλλοιώς δέ θά σ' άφινε να πέσεις στα χέρια μου. "Η θρησκεία σου, Τόμ, είναι μια κοροϊδία και δέ χρησιμεύει σε τίποτα. Πίστεψε καλύτερα σε μένα, πού έχω τη δύναμη να σε προστατέψω και να σου κάμω τó καλό σου.

— "Οχι, Μάσσα, άποκρίθηκε ο Τόμ, θά μείνω πιστός στο Θεό πού πιστεύω. Είτε με βοηθήσει, είτε μ' άφίσει άδοθήτο, εγώ θάχω πάντα σ' Αυτόν τις έλπίδες μου και θά πιστεύω σ' Αυτόν, ως πού να πεθάνω.

— Είσαι παλαβός για δέσιμο! είπε ο Λεγκρή, δίνοντάς του μια κλωτσιά με άηδία. "Αλλ' άδιάφορο, θά σε κάμω εγώ να λυγίσεις και να τ' άφίσεις αυτά! Θά τó ιδείς!

"Ο Λεγκρή άπομακρύνθηκε.

"Οταν ή ψυχή κοντεύει να υποκύψει σ' ένα φορτίο πού τη συντρίβει, κάνει πάντα μια ύστατη προσπάθεια πού θά καταλήξει ή στη μεγάλη νίκη, ή στην δριστηκή ήττα. Γιαυτό ύστερα από τις μεγάλες άγωνίες έρχεται κάποτε τó θάρρος κι' ή χαρά.

Τό ίδιο έγινε και στόν Τόμ. "Υστερα από τις σαρκαστικές ειρωνείες τού άφέντη του, ή άπελπισία του ήταν άπερίγραπτη, κι' ή πίστη του ίσα πού τόν συγκρατούσε. "Εμενε λοιπόν σωριασμένος πλάι στη φωτιά, γεμάτος άπελπισία. Ξαφνικά, κάτι σαν όπτασία άθμωσας τά μάτια του: "Η όπτασία τού Θεανθρώπου με τó στεφάνι από τ' άγκάθια, με τó μέτωπο ματωμένο, ένθ ο όχλος τόν έβριζε και τούκανε χίλιες προσβολές. "Ο Τόμ έμεινε άφωνος μπροστά στην θεία αυτή μορφή, πού φανέρωνε τόση ύπομονή και μακροθυμία. Γονάτισε τρέμοντας και προσευχήθηκε, κυριευμένος από την βαθειά αυτή έκσταση.

"Οταν, ύστερ' από κάμποση ώρα, ξαναβρήκε τις αισθήσεις του, ή φωτιά του είχε σβήσει. "Η δροσιά της νύχτας είχε περάσει τά ρούχα του, αλλά ή ψυχική κρίση είχε περάσει. Χαρά γέμιζε την ψυχή του και δεν ένιωθε πια μήτε

πείνα, μήτε κρύο, μήτε ταπείνωση, μήτε άπελπισία. Μέσ' από τά τρίαόθα του είναι του, θυσίασε στο Θεό όλες τις έπίγειες έλπίδες του και τού άφιέρωσε όλόκληρη την ψυχή και τη θέλησή του.

"Οταν οι λευκές άχτίνες της χαλαργής ξύπνισαν τούς εργάτες, για να έτοιμαστούν άμέσως να κινήσουν για τά χωράφια, ένας άπ' αυτούς βάδιζε χαρούμενος και σταθερός. Γιατί πιδ σταθερή κι' από τó έδαφος, έπου πατούσε, ήταν μέσα του ή πίστη στην αιώνια και παντοδύναμη άγάπη. "Α, σκληρή Λεγκρή, τώρα μπορείς να δοκιμάσεις τις δυνάμεις σου! "Ο, τι και να κάμεις, δέ θά κατορθώσεις τίποτ' άλλο, παρά να φέρεις πιδ γρήγορα την ώρα πού ο Τόμ θά πάει νικητής στόν παντοδύναμο Πατέρα του!

"Από τη στιγμή αυτή, γαλήνη και ήρεμία σκέπασε την ταπεινή ψυχή τού σκλάβου. Κι' όλοι πρόσεξαν τη μεταβολή αυτή στο πρόσωπό του και είδαν ότι ούτε οι βρισιές, ούτε τά χτυπήματα ήταν ίκανά να ταραξούν τη γαλήνη πού είχε ζωγραφιστεί στην όψη του.

— Τι διάβολο συνέβη σ' αυτόν τόν Τόμ; ρωτούσε ο Λεγκρή τó Σάμπο. Τις άλλες μέρες ήταν κατσούφης και τώρα μούγινε ζωηρός σαν κοκοράκι.

— Δεν ξέρω, Μάσσα. "Ισως σχεδιάζει να μάς τó σκάσει.

— Δεν κάνει να δοκιμάσει; είπε ο Λεγκρή πέρνοντας άγριο ύψος. Τά μάτια σου τέσσερα, Σάμπο! Κι' αν καταλάβεις πώς έχει κάτι τέτοιο στο νού του, άρπαξέ τον!

Τό βράδυ, την ώρα πού ο Λεγκρή έκανε μια βόλτα στο χτήμα, να ιδεί αν έλα ήταν στη θέση τους, άκουσε μια φωνή να φέλνει.

(Άκολουθεί)

ΚΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΚΟΥΦΟΤΗΣ - ΞΕΣΚΟΥΦΟΤΗΣ

Διηγούνται για έναν άριστοόχο διδάκτορα της Νομικής, — παιδί πολύ έξυπνο και ζωηρό, — ότι στις εξετάσεις του, ένας άπ' τούς καθηγητές του, άφου τόν συγχάρηκε θερμότατα, έκρινε καλό να τού κάνη και μια παρατήρηση:

— Είσθε πολύ δυνατός στην "Επιστήμη, τού είπε, και θά εύδοκμήσετε. Σας παρακαλώ έμως, στο έξχιστο να μή γυρίζετε στους δρόμους άκάλυπτος, γιατί αυτό είναι ένα δείγμα κουφότητος.

Πραγματικώς, ο νέος συνήθιζε, έπως πολλοί σήμερα, να μή φορή ποτέ καπέλλο. "Αλλά ή άπρόοπτη παρατήρηση τού κ. καθηγητή δεν τόν έκαμε να τά χάσει καθόλου.

— Με συγχωρείτε, τού άποκρίθηκε, άλλ' αυτό, νομίζω, είναι άπλως δείγμα... ξεσκουφότητος.

"Ε, μ' αυτό τó καλαμπούρι — λένε — τάχασε ο κ. καθηγητής. Μιλιά δεν είπε

Ο ΑΝΑΤΑΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ

Σ' ένα χωριό, στις πράσινες όχθες τού Σηκουάνα, είχε μια όραία βίλλα ο κ. Ντουσενουά, συνταξιούχος καθηγητής της Φυσικής, και κατοικούσε κεί με την οικογένεια τού γιού του, πού ήταν μηχανικός στο Παρίσι. Την εποχή αυτή ήταν διακοπές, και τά δυό παιδιά τού μηχανικού, ο Πέτρος κι' ή Λούση, έμεναν στη βίλλα τού παππού τους. "Ηταν και τά δυό διαβολάκια, και δεν άργησαν να παρατηρήσουν ότι ο μπαμπάς τους είχε εγκαταστήσει στο γραφείο του ένα τηλέφωνο, για να συγκοινωνεί με τó έργοστάσιό του στο Παρίσι. "Ο Πέτρος θά ήθελε να μάθει τó μυστικό της περιέργης αυτής μηχανής, αλλά ο μπαμπάς τού είχε άπαγορεύσει να την έγίξει.

— Πες στόν παππού σου, τού είπε να σου φτιάσει ένα μικρό τηλέφωνο, σαν αυτό πού είχε δ-ταν ήταν παιδί.

"Ο Πέτρος δεν έχασε καιρό κι' έτρεξε στόν παππού του:

— Παππού, τού λέει, θά μού φτιάξεις ένα τηλέφωνο;

— Τηλέφωνο! είπε ο παππούς, Μά παιδί μου, τó τηλέφωνο τó φτιάχνουν σά έργοστάσια, δεν είναι τόσο εύκολη δουλειά, όσο νομίζεις.

— "Ο μπαμπάς όμως λέει πως όταν ήσουν παιδί, είχες ένα τηλέφωνο κι' έπαιζες.

— "Α, ξέρω τι θες να πεις. Πάει πολύς καιρός από τότε. Πουλούσαν τότε κάτι παιγνίδια πολυ άπλά, πού τάλεγαν «τηλέφωνα» κι' ήταν πολυ φτηνά.

— Δεν πουλάνε και τώρα, «"Ενα δοκάρι μπουρεί νά μεταδώση τόν ήχο...» (Σελ. 475, στ. γ')

— Δεν πιστεύω. "Εχω να ιδώ τέτοιο πράγμα πολλά-πολλά χρόνια.

— "Ο μπαμπάς έμως άγόρασ' ένα και

τόχει στο γραφείο του

— "Α, δεν είναι τó ίδιο πράγμα, παιδί μου. Τό τηλέφωνο τού μπαμπά σου είναι ένα πολυσύνθετο μηχανήμα, πού τó φτιάχνουν σε ειδικά εργοστάσια... "Οστόσο, αν σου κάνει τόση εύχρηστη, θά σου φτιάσω ένα μικρό τηλέφωνο, σαν αυτό πού είχαμε και παίζαμε, όταν είμαστε παιδιά.

Τά δυό παιδιά χοροπήδησαν χαρούμενα, κι' ο παππούς άρχισε άμέσως τη δουλειά του. Πήρε δυό κυλινδρικά κουτιά, λου κουτιού και μίλα σιγανά, αλλά κα- σά φαρδύους σωλήνες, κι' άφου έβγαλε

«—"Ω! άκούω! άκούω!» (Σελ. 475, στ. γ')

λου κουτιού και μίλα σιγανά, αλλά κα- θαρά όσο μπορείς.

"Ο Πέτρος έβαλε τó στόμα του και ρώτησε:

— Λούση, διάβασες γραμματική;

— "Α! άκούω, άκούω! φώναξε ή Λούση πηδώντας από τη χαρά της.

"Υστερα έβαλε κι' αυτή τó στόμα της στο κουτί κι' άπάντησε:

— Ναι, διάβασα σήμερα τó πρωτό.

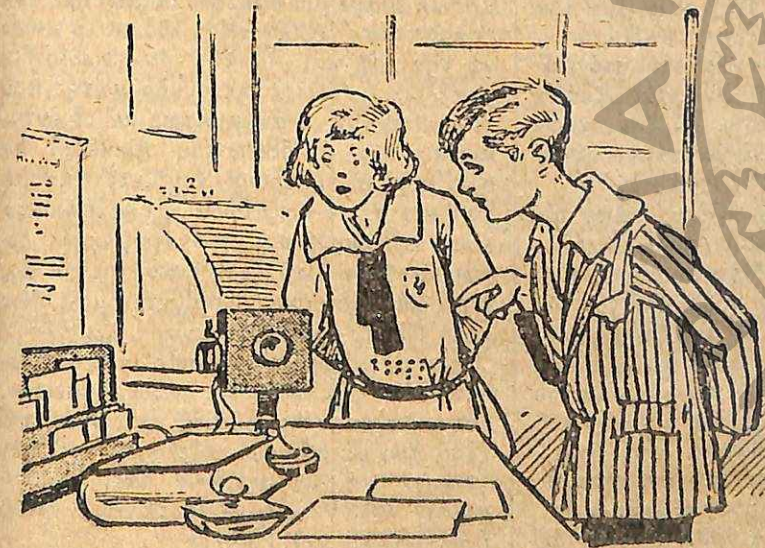
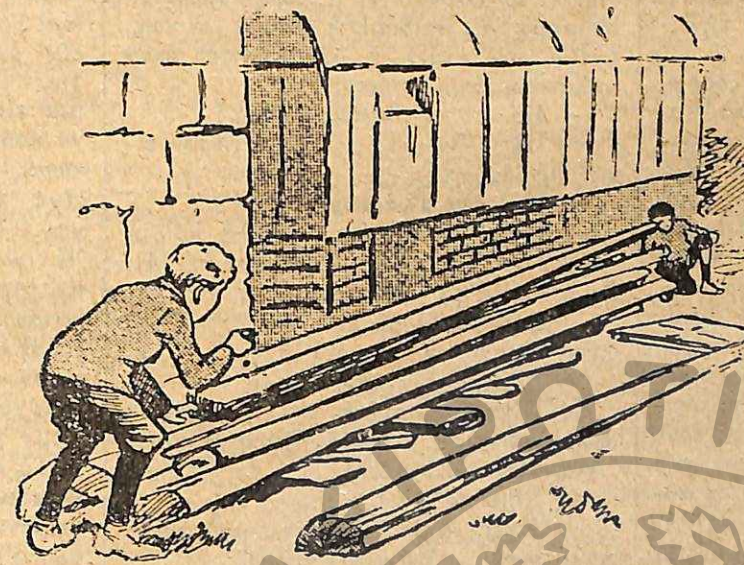
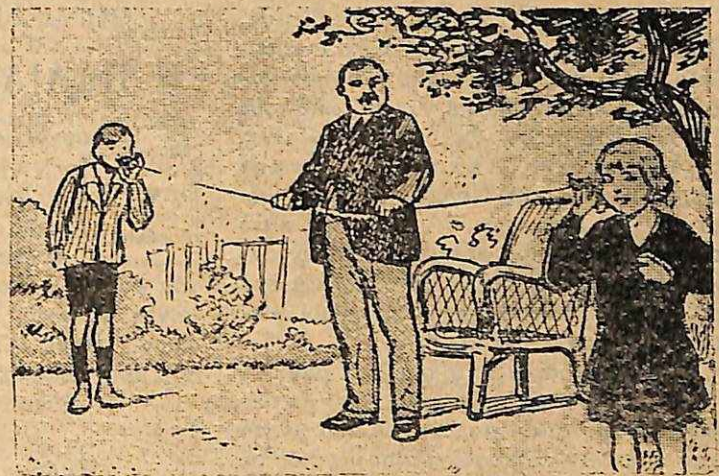
— Παππού, είπε ο Πέτρος, τó τηλέφωνό μας δουλεύει θαυμάσια. "Αλλά δέ θά μάς πεις, πώς ο μπαμπάς μπορεί και μιλεί από δω στο Παρίσι;

— Δηλαδή, θέλετε να σας πώ την ιστορία τού τηλεφώνου; Πολυ καλά. "Εγινε, παιδιά μου, Πολυ καλά.

"Υστερα από πολλά πειράματα.

"Από πολύν καιρό είχαν παρατηρήσει, ότι ένα δοκάρι, τοποθετημένο σε όριζόντια θέση, μπορεί να μεταδώσει τόν ήχο ενός έλαφρου χτυπήματος από τη μίαν άκρη του στην άλλη. Τό ίδιο κι' έλα τά στερεά σώματα. "Αν λ. χ. άκουμπήσει κανείς τ' αυτί του στο έδαφος, άκούει τόν ήχο κανονιού πού πέφτει πολυ μακριά, ή τó ποδοβολητό από άλογα πού περνούν σε μεγάλη άπόσταση. Τό νερό επίσης μεταδίδει τόν ήχο. "Ενα βράδυ, ταξιδεύοντας μ' ένα πλοίο σε μια λίμνη, άκούσαμε την καμπάνα από ένα πολυ μακρινό χωριό. Αυτά τά πράγματα ήταν γνωστά από αιώνες, αλλά κανείς δεν είχε σκεφθεί να τά χρησιμοποιήσει. "Οστόσο μερικοί σοφοί είπαν ότι, άφου τά στερεά σώματα μπορούν να μεταδίδουν τόν ήχο, τó ίδιο θά μπορούσε κι' ένας σπάγγος. "Απ' αυτή τη σκέψη, βγήκε τó τηλέφωνο με τó σπάγγο.

— Και ποιός, παππού, τó έφτιαξε πρώτος-πρώτος;

«"Ο Πέτρος θά ήθελε να μάθω τó μυστικό...» (Σελ. 475, στ. α')

κι' η σειρά της Χιονούλας, αλλά καθώς πήγε να περάσει πάνω απ' τις φλόγες, εξαφανίστηκε, και στα χέρια των δυο παιδιών που την βαστούσαν, έμεινε από μια στάλα νερό.

(Μεταφρασμένο απ' το Γαλλικό)

Ερση Δρόσου

Α Ν Α Σ Τ Α Σ Η

Νύχτα, μεσάνυχτα. Κάτω στη [χώρα] ηχολογούν τα σήμαντρα, μα τώρα έδω στο ρημαγμένο το ξωκλήσι γύρω γαλήνη ή πλάση έχει σκορπίσει.

Το χρυσοφέγγαρο μ' ευλάβεια [τώρα] μπαίνει στην εκκλησούλα, — άγια [ναι] ή ώρα έτούτη που ο Χριστός έχει ανα- [ζήσει], δειλά-δειλά για να τον προσκη- [νήση].

Κουδούνια ηχολογούν μέσ' στη [γαλήνη], — είναι τα πρόβατα πουχαν σκορ- [πίσει], — κι' ολόγλυκα σκορπούν κάποια [άρμονία].

Σιμώνουνε στην εκκλησούλα ε- [κείνη] και με βελάσματα λένε στη φύση: 'Η 'Αγάπη ανέστη κι' 'Αγιοσύ- [νη] ή Θεία!

Αίολος

ΤΑ ΑΨΥΧΑ

Όταν λείψετε λίγες μέρες από το σπίτι σας, στο γυρισμό σας ποιά είν' εκείνο από τ' άψυχα που προσπαθείτε (σά νά-ταν άνθρωπος) με λόγια γλυκά να του ζητήσετε συγγνώμη για την ολιγοήμερη εγκατάλειψη; Λίγοι θάναί εκείνοι που θ' άπαντήσουν σ' αυτή την ερώτηση. Και έχετε γιατί: Γιατί πολλοί λίγοι έχουν σκεφθεί πως τ' άψυχα μπορεί να πονάνε στην ά-πουσία μας.

Ακούστε με πρώτα και κατό-πι, άφοι πεισθήτε ότι τ' άψυχα έχουν τη δύναμη να μās φανε-ρώνουν μερικά καθήκοντα λη-σμονημένα, λέτε τη γνώμη σας: "Όταν γυρίζετε από ένα μικρό ταξιδάκι και βρήτε το καλαμα-ράκι σας πάνω στο γραφείο ξε-ρό, από την εξάτμιση του μελα-νιού που έγεινε στις λίγες αυ-τές ημέρες της άπουσίας σας, δεν θά λυπηθήτε; Δεν θά πο-νέσετε γι' αυτό το άψυχο που μοιάζει με φτωχούλι, που δεν έχει κανένα να του δώσει μια φέ-τα ψωμί, με όρφανούλι που δεν έχει μαννούλα να του πλένη τά βρώμικα απ' τη λάσπη ποταρό-νια; Αυτός ο κανείς κι' αυτή ή μαννούλα είστε σεις, που θά καθαρήσετε το καλαμαράκι και θά του βάλετε καινούργιο μελάνι.

"Η πάλι, άν έχετε κανένα ο-μορφο ρολογάκι πάνω στο γρα-φείο ή σε καμιά εταξερίσα, που ξαγουρνά μαζί σας τις νύ-χτες της άρρώστειας σας, που

θά σās συμβουλευθή τα βράδια του χειμώνα, όταν με κουρασμέ-νο το μυαλό διαβάσετε τ' αυθαι-νά μαθήματα, να ξεπλώσετε στο κρεβάτι σας, φέροντας τους δεί-κτες του στούς αριθμούς 11 και 12 για να σās δείξη πώς πέρασε ή ώρα, — και βρήτε αυτό το ρολο-γάκι σταματημένο, γιατί κανείς δέ νοιάστηκε να το κουρδίση, δέ θά σās φανή λυπημένο, δεν θά αίσθανθήτε ότι οί άκίνητοι του δείκτες σās παρακαλούν να του δώσετε τη ζωή, πού σεις οί ίδιοι αφαιρέσατε τις μέρες της άπουσίας σας, κουρδίζοντάς το;

Ανδαλουσία

Α Λ Η Θ Ε Ι Ε Σ

(Απ' τὰ Μικρά μου Μυστικά)

— Ποιον είναι κατά τη γνώ-μη σας το καλύτερο προτέρημα; — 'Η καλοσύνη, άτίμητο στο-λίδι κάθε ευγενικής ψυχής.

Αφρεδίτη της Μηλου

— Ποία είναι, φρονείτε, ή μεγαλύτερα ευτυχία εις τόν κό-σμον; — Με όσα σούδωσε ο Θεός να είσαι ευτυχής — και τόν πλησίον σου ποτέ να μη φθονήξ.

Σκανδαλιάρα

— 'Αν έπιτροπείτε ή ερώτησις πόσων ετών έσθε; — 'Αν σās πώ την αλήθεια, θά με πιστέψετε;

Κυρά Κυραλίνα

— Έχετε φίλους και φίλας ει-λικρινείς; — Μπορεί να έξηρ κανείς ά-ραγε;

Πήγασος

— Ποία είναι ή πλέον ευχά-ριστος στιγμή της ημέρας σας; — Έκείνες οί μέρες που μου φέρνουνε γράμματα' όταν τ' ά-νοίγω.

Μακντέφ

— Τι πράγμα θαυμάζετε πε-ρισσότερο, εις την φύσιν; — Δεν βρίσκω τίποτε που να θαυμάζω περισσότερο ή λιγότε-ρο από άλλο: Τόση είναι ή 'Αρ-μονία!

Αγιούλι

— Ποιον ξένον έθνος αγαπά-τε περισσότερο; — Ποιός Έλληνας είναι που θά πη, πώς αγαπά ξένο έθνος και όχι την 'Ελλάδα; 'Αγαπού-με τόσο την πατρίδα!

Ανθούλα

Πούλια

Σ Ο Ν Α Τ Ε Σ

Παίζει, παίζει ή κοπέλα. Τά χέρια της γλυστερούν στο πιάνο, και μελωδίες σκορπούν-ται ολόγυρα.

Ο κόσμος κοίνει: «αυτό ήταν πολύ γλυκό, εκείνο το κρεσέντο ανέβηκε σιγά, σιγά, σάν μια λε-πτή αύρα στην αρχή, για να κα-ταλήξη όμως σάν τόν δαιμονισμέ-νο άέρα».

Κι' ή κοπέλα παίζει, κι' αι-σθάνεται με τόν δικό της τρόπο. "Ανθρωποι, να ξέσατε τί κό-σμοι έχουν ζήσει μέσα σ' αυτές τις σονάτες, τί μόρφες και τί

γαλήνες έχουν περάσει, τί φου-σνοθαλασσιές και τριζυμίες ψυ-χών, τί κλάμα έχει χυθεί, τί πα-ράπονα έχουν δυναμώσει μέσα στα φόρτε, τί όνειρα έχουν σβύ-σει, πόσα δάκρυα έχουν κυλήσει ύστερ' απ' το τελευταίο πιανίσμο! Και κρίνεται, κρίνεται, κυρίες, «ναί, ήταν ύπεροχο το τέλος». Ε-κείνο τόν κλεισμό, σάν κάτι να έσβυνε». Έσβυνε, κυρίες μου, μιá άκόμη παιδιατική πλάνη, ένα ά-νόητο όνειρο.

— Έκνευριστική μουσική εί-πατε; Να σās παίξω ένα φρέ.

Δώρα Ανθη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Δάσκαλος: — Πώς λένε, γαλλικά, το κίτρινο; Ο μαθητής δεν ξέρει. Οί άλ-λοι του ψιθυρίζουν από πίσω. — Ζών... ζών...

Κι' εκείνος, θυμωμένος: — Κύριε, αυτοί με λένε ζών! Μά είμαι ζών επειδή δεν ξέρω πώς λέγεται γαλλικά το κίτρινο; **Τροβαδόυρος**

Η μαμμά: — Τοτό, πάτα το κουμπι ν' άνάψη το ήλεκτρικό. Ο Τοτός: — Μπά! και φτάνει το πόδι μου να το πατήσω; **Παινεμένο Άντρειωτάκι**

Σ τόν σχολείο.

Ο Δάσκαλος: — Αυτό το «μέλ-λει» τί είναι; Ο μαθητής, άφηρημένος: — Τό μέλι είναι γλυκό.

Εφρηος της Άνδρου

Τοτός: — Ο ήλιος και το φεγ-γάρι θάχουν το ίδιο κρεβάτι... Η μαμμά: — Μπά; Πώς το συμπαίρνεις; — Τότός: — Νά, όταν πέφτη ο ήλιος, σηκώνεται το φεγγάρι.

Ξένοιαστος Άπάχης

251^{ος} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΛΥΣΕΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σήμερα, με την αρχή της Δ' Τριμηνίας του 52ου διαπλασια-κού έτους, αρχίζει κι' ο νέος 251ος Διαγωνισμός για τις λύ-σεις των Πνευματικών Άσκή-σεων που θά δημοσιευθούν στο διάστημα αυτής της Τριμηνίας, ήτοι από το σημερινό φυλλάδιο ως το τελευταίο του Νοεμβρίου.

Για τους όρους της συμμετο-χής παραπέμπω στο Δ' Κερά-λαιο του Όδηγου του Συνδρο-μητού, και για τά Βραβεία των διαγωνιζομένων στο Ε' Κερά-λαιο. Λύσεις που στέλνονται παρά τούς όρους, — π. χ. σέ κοι-νό χαρτί κι' όχι σέ Χαρτί των λύσεων απ' αυτό που έχω επί-τιδες στο γραφείο μου, ή δύο φυλλαδίων σ' ένα χαρτί κτλ. δεν λαμβάνονται καθόλου όπ' όψει. Είναι χαμένος κόπος. Όποιοι λοιπόν θέλει να διαγωνισθώ, χωρίς φόβο να κάμη κανένα λά-θος, πρέπει πρώτα να πάρη και να διαβάση τόν Όδηγό.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΗ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Άθηναι, 42 δδδς Ευριπίδου, την 31 Αυγούστου 1930

ΜΕ το φυλλάδιο τούτο αρχίζει ή Δ' και τελευταία Τριμηνία του χρό-νου μας. Οί τριμηνιοί συνδρομηταί πρέπει τώρα νάναεώσουν τη συνδρο-μή τους. Από το φυλλάδιο τούτο αρχίζει έπίσης και ο τελευταίος αυτό του χρόνου Διαγωνισμός Λύ-σεων. Αρχίζει ακόμα και το και-νούργιο μου — αλλά όχι και το τε-λευταίο μου φέτος — μυθιστορημα-τάκι «Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΜΑΣ», που θά σās διασκεδάση πολύ.

Για τόν Σημα σās είπα την άλ-λη φορά. Ός σήμερα που σās ξαναγράψω, — Κυριακή είναι, χθές μόλις βγήκε το προηγούμενο φυλ-λάδιο, — δεν ξέρω πώς σās φάνηκε ή πρότασή μου. Έλπίζω όμως πώς την έπιδοκιμάσατε και περιμένω τις παραγγελίες σας. Θά μου στεί-λετε, σās τόν ξαναλέω, 25 δραχμές όσοι θά πάρете τόν Σημα από τόν γραφείο μου, και 30 δραχμές όσοι θέλετε να σās τόν στείλω ταχυδρο-μικώς. Δεν είναι καθόλου ακριβά για ένα τόσο όμορφο Σημα όπως θά μάς τόν κάμη ή Δορελάϊ, ή Διαπλάσιπούλα χρυσοχόος.

Ο Βάτραχος Νο 4 αναγνωρίζει την υπεροχή των κοριτσιών. Και μπορεί, λέει, να την ιδή όποιος θέλει, συγκρίνοντας έναν καλύτε-ρο τόμο μου — τόν 1925 άκόμη — με τόν φειτινό. Τότε τά περισσό-τερα βραβεία τά παίρνουν τά κορίτσια. Και λυπάται πολύ που τά κορίτσια μένουν χωρίς σχεδόν αντίπαλους. . . Λοιπόν εγώ νομίζω πώς βρίσκουν τώρα ένα πολύ σοβαρό αντίπαλο στο πρόσωπο του Βατράχου Νο 4.

Ακριβώς γιατί αναγνωρίζει την ύ-περοχή, και ακριβώς γιατί λυπά-ται. Αυτό σημαίνει ότι φιλοτιμή-θηκε και θά βάλη τά δυνατά του για νάνταγωνισθώ. . . Έλαβα τώρα το σου γράμμα, Νά-ρκισσε, και χάρηκα πολύ, προπά-ντα με τόν ευχάριστο πού μου γρά-φεις πρώτα-πρώτα. Κι' ο κ. Φαί-δων διάβασε με πολύ ενδιαφέρο-να αυτό που τού έγραψα, και σκέπτε-ται πώς θά μπορούσε να σ' εχά-ριστήσει. Γιατί δεν είναι, λέει, και τόσο εύκολο να πραγματευθώ κανέναν αυτό τόν ζήτημα για παι-διά. Περισσότερα σήμερα δεν σοι λέω. Δεν έπιτρέπεται, βλέπεις, ή φο-βερή — αλλά πάντα ευχάριστη, ή; — γραμματοπλημύρια.

Αν νομίζεις, Κάσπιοι, ότι τά κο-ρίτσια σās υπερέχουν επειδή έχουν περισσότερη «όμορμη και πεισμα», εύκολο είναι, μου φαίνεται, νά-να πείσεις αυτά τά προσόντα και σās. Ότι φιλοτιμούνται όμως μεταξύ τους, κι' ή μία θέλει να φτάση την άλλη, δεν τόν παραδέχονται για σπουδαίο λόγο, γιατί νομίζω ότι ή άμύλλα αυτή είναι γενική. Διαλα-δί και τά κορίτσια φιλοτιμούνται με-ταξύ τους, και τάγορία μεταξύ τους, και τά κορίτσια με τάγορία. Όσο για τόν γεγονός, ότι στη Μ. Άγγε-λία σου γιά Μ. Μυστικά κι' Άλληλο-γραφία έσπευσαν νάνταποκριθώ

πρώτα κορίτσια, νομίζω ότι αυτό είναι ένα σύμπτωμα τού ευχάστερου ζήλου τους για τή δια-πλασιακή κίνηση γενικά. Μπορεί έρα τάγορία νάνταποκρίνονται έπίως προθυμότερα στίς Μ. Άγγε-λίες των κοριτσιών από ήπποτι-μό; άλλ' αυτό δεν νομίζω να εί-ναι ο κυριώτερος λόγος.

Απ' αυτά που ειπώθηκαν στη συ-ζήτηση περί άγοριών και κοριτσιών, να μόνο παραδέχεται ή Σαπου-ρόφουσα: ότι τάγορία, άρα φτά-νουν 16 χρονών, αρχίζουν να «με-ταμορφάζονται» και όπως λέει κι' ο Γερμανικός Πολύβιος, να μιμούνται τόν άνδρυν «μάλλον τά πάρεργα παρά τά έργα» ενθ' άπεναντίας τά κορίτσια απ' αυτή την ήλικία αρχίζουν την δράση τους και, μο-νόντι πνευματικώς υποδεέστερα από τάγορία, έχουν μια μεγάλη έ-μπειρία που τά υπερνικώ όλα. . . Κι' άλλα πολλά μου γράφει ή Σα-πουρόφουσα, αλλά πού τόπος!

Κατά τή στατιστική που έκαμη ή Έρση Δρόσου, από 64 ποιή-ματα που δημοσιεύθηκαν φέτος στη Σελίδα, 8 είναι της Φιλδόουφης, 5 της Κυράς της Θάλασσας, 5 της Πάνθειας Άβραδάτου και τού Σάνδισπυου, 4 της Μικρομέγα-λης κτλ. Και από 163 πεζά, 8 είναι της Ιουλίου Καίσα-ρος, 5 της Έγγλεξίτσας, 4 της Κόρης των Άθηνών κτλ. Συμ-περαίνει λοιπόν ή Έρση Δρόσου ότι στα πεζά υπερέχουν τά άγόρια και προτρέπει τά κορίτσια να προσ-παθήσουν ώστε να υπερέχουν κι' έδω. (Μά όλα δικά τους τά θέ-λουν τά κορίτσια; . .) Και για την παροιμία που θυμίζει ο Γόρδιος Δεσμός «μακρὰ μάλλια, λίγα μυα-λά», λέει: «Τώρα τά κόψαμε, ώστε ούτε αυτό δεν πιάνει».

Πόσο κοστίζει το κλειδί της «Κα-λύβας τού μπάμπικα-Τόμ;» με ρω-τά ο Άργοναύτης. Σεις τί θά τού άπαντούσατε; Πώς είναι ζήτημα αν ή καλύβα τού σκλάβου, στο χτή-μα τού Λεγκρή, είχε και κλειδί; . . — Έτσι κι' εγώ, στην αρχή, τόν πήρα για άστερο. Ίστερα όμως θυμήθηκα, — και κάποτε σās τόν είπα ο κ. Φαίδων, — πώς ή Μπή-τερ Στόν έχει γράψει κι' ένα βιβλίο με τόν τίτλο «Τό κλειδί της Καλύβας τού μπάμπικα-Τόμ», όπου έξηγεί πώς έγραψε τόν μυθιστορημά- της κι' από πού πήρε τά μοντέλα των ήρώων του. Άλλά δεν ξέρω πόσο κοστίζει αυτό τόν βιβλίο, κι' ούτε είναι μεταφρασμένο ελληνικά.

Μή μετριοφρονείς τόσο, Πέτε-ριονσαι, και δεν ήταν καθόλου «άρλοχίμπος» αυτές οί βιογραφίες. Ο κ. Ε. σοι είπα μόνο πώς δεν κινούν για τή Διάπλαση, όπου συ-νέχως δημοσιεύονται έκτενέστερες βιογραφίες και μάλλον της παιδι-κής ζωής των μεγάλων άνδρων. Συμφωνώ πληρέστατα μ' αυτά που μου γράφεις για τή καλή μας Στε-ράτη. Για τήν άλλη που ρωτάς, δεν ξέρω. Έχω πολύν καιρό να λάβω ειδήσεις της.

Μά γι' αυτά και γι' αυτά, Με-λαγχολική Ύπαρξη, πού κι' όταν δεν τά μαθαίνω, τά διοπτεύομαι και τά φαντάζομαι, ή ιδέα μου ή-ταν και είναι πάντα, ότι τά κορί-

τσια πρέπει νάλληλογραφούν με κο-ρίτσια και τάγορία με άγόρια. Μό-νο Μ. Μυστικά και κάρτ-ποστάλ θά μπορούσαν νάνταλλάξουν κι' έ-τερόφυλοι. Τώρα που ή ανταλλα-γή όλων αυτών γίνεται κατά βού-ληση με Μ. Άγγελίες, — και μπο-ρεί βέβαια να γίνεται, γιατί είναι και καλά παιδιά, ή μάλλον τά κα-λά είναι τά περισσότερα και τά κακά εξαίρεσεις, — υπάρχει τρόπος να έξασφαλιστεί απ' αυτά ένα κο-ρίτσι που θέλει νάλληλογραφή με «όλους-ες». Κάθε γράμμα, ίσως και κάθε τετραδίο, που λαβαίνει, να τόν δίνει της μητέρας της, να τόν δια-βάξη πρώτα αυτή, κι' αυτή να κρί-νη αν προέρχεται από καλό παιδί ή από κακό. Και στην πρώτη πε-ρίπτωση να τόν δίνει της κόρης της για νάνανήση, στη δεύτερη όμως να τόν έπιστρέψη στον άποστολέα ως άπαράδεχτο. Αυτό δηλαδή πού έκανα κι' εγώ όταν ή Άλληλογρα-φία γινόταν δια τού γραφείου μου. Λοιπόν, ο τρόπος αυτός συμβιβάζει τά πάντα, και μερικές Διαπλάσο-υλές που τόν εφαρμόζουν, είναι πολύ ευχαριστημένες. — Για τόν Γρί-φο τού 37 φυλλαδίου έχεις δικίο: είναι της Μελαχολικής Κυριο-πούλας και κατά λάθος μπήκε από κάτω τόν δικό σου ψευδώνυμο.

Ο Βάτραχος Νο 30 — μ' αυτό τόν ψευδώνυμο δεν πρέπει να τόν αναφέρω τώρα; — μου γράφει στις 17 Αυγούστου, τότε που μες έδω φηρόμαστε από τή ζέστη, ότι στο χνίον του κάνει τόσο κρύο, ώστε τή νύχτα σκεπάζεται με «τριπλά ρούχα» και τήν ήμέρα βγαίνει έξω με έπανωφόρι. Σωστός δηλαδή χει-μώνας. Άλλά δεν τόν ζηλεύω, κι' έμεις έδω τώρα έχουμε θροασίες.

Κι' ο Έρημος Μικρούλης μου γράφει από ένα χωριό τού Ταυρέ-του, 1300 μέτρα από την επιρά-νεια της Θάλασσας. Και μπορείτε να φαντασθήτε τί θέα, τί δάση και τί. . . χειμώνα έχει κι' αυτός εκεί πάνω. Αυτό μόνο να σās πω: τόν νερό των βρυσών είναι τόσο κρύο, που ούτε δευτερόλεπτο δεν μπορεί-τε να βουτάξετε μέσα τόν χέρι σας!

Ο φίλος μας έχει πάρει και πολλά τοπεία με τή μηχανή του και θά μου στείλη άμα τά τυπώση, για να ιδώ πώς «ούτε ή Έλβετία δεν πα-ραβγαίνει προσιτά τους», όπως είπα κι' ένας ξένος περιηγητής.

Τό Χιόνι της Ίδης μού αναγ-γέλλει ότι αυτός, ο Άταύργανος, ο Ναυτοπροσκόπος κι' ο Κρητι-κός Κύννος ίδρυσαν Σύλλογο με τήν έπωνυμία Σ. Ε. Κ. (Σηλαδής Σύλλογος Ένωμένων Κρητικόπου-λων). Χαίρω πολύ κι' εύχομαι στόν καλό ΣΕΚ κάθε ευδοκίμηση.

Κι' ή Ρωξάνη Οικονόμου μού γράφει από ψηλά: 900 μέτρα από τή θάλασσα είναι τόν χωριό όπου μένει τώρα και τί ώρα πού περ-νέ κοντά στον παππού και τή για-γιά της! Πολύ μ' εύχαρίστησε τόν γράμμα της. Όδηγώ έστειλα. Τό ψευδώνυμό της άνεκρίθη στο 306.

Η Λιάνα, μιá μέρα που ήταν μόνη στο σπίτι, σκέφθηκε να γίνη έξερωνήτρια της. . . αποθήκης. Και τί νομίζετε πώς ανακάλυψε εκεί; Παλιούς μου τόμους, από τότε που ή μαμμά της κι' ο μπα-

μπάς της ήταν Διαπλάσιπούλα! Φαντασθήτε τώρα τη χαρά της, τί αναδάσματα, τίς συγκρίσεις και τά ανακαλύψεις της. . . Αυστυχώς ο χώ-ρος δεν έπιτρέπει να τά πω για όλα αυτά! Θά τής δώσω μόνο τήν πλη-ροφωρία που μου ζήτησ. Η Ναυτο-πούλα που είδε τή φωτογραφία της στον τόμο τού 1897 και τόσο της άρεσε, σήμερα είναι ή κυρία Έλενη Μπαχώμη, άνωτέρου υπαλ-λήλου της Ίονικης Τραπέζης.

Έδω πρέπει να σταματήσω. Κι' έχω ακόμα μιá στίβα γράμματα τόσοση! Άλλά τί να γίνη; Στη γραμματοπλημύρια τού καλοκαι-ριού πρέπει να κάνετε όμορμη. Σ' όλους θάπαντήσω.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Άπορρίπτονται: «Βόλτα στα-νοικιά» τού Βοναπάρτη. Η περι-ργραφή δεν είναι τόσο τεχνική, τό ύψος κι' ή γλώσσα ήθελαν άκόμα δούλεμα. (Τό άλλο κομμάτι τού ι-διου, χαρτωμένο, έγκρίνεται' αλλά θαλλάξω ο τίτλος, και θά γίνουν και άλλα μικρά γλωσσικά διορθώματα.)

— Ένας άδικος θάνατος» της Βε-νετσιάνας. Πολύ θάδερο, πολύ πέν-θιμο, χωρίς τουλάχιστο τόν αντιστή-κωμα ένός εξαίρετικού καλού γραφί-ματος. Παρατήρησέ μου μίαν αντίφα-ση: Πώς ή μικρή άρρωστη «προ-πούνταν πώς ήταν καλά, για να μη λυπήση κανέναν από τούς δικούς της», ενθ' διαρκώς έλεγε «δεν θά ζήσω, τόν ξέρω», κι' όταν έπεσε στο κρεβάτι, έλεγε και ξανάλεγε «θά φύγω, θά με χάσετε, φεύγω»;

«Τό κολύμπι» τού Εφρηού της Άνδρου. Κακογραμμένο. «Αναγ-καζόμεθα μερικά παιδιά να κάμωμε έναρξιν τού κολυμπού». Δεν είναι καθόλου κανονική αυτή ή γλώσσα. Και τού ποιήματος «Ημέρα» πολύ άτεχνοι οί στίχοι. Μόνο ένα Παδικό Πνεύμα βρήκα καλό. — Σάν τάγρα-να σ' άναρτα τόν Ουρανίου Τόξον. Τό ποίημα αυτό έχει μερικές πολύ κα-λές στροφές, τόν σύνολο όμως δεν είν' επιτυχημένο. Και μερικές έν-φράσεις ολωφρέτολου άδόκιμες. Π.χ. «ο βούρνος που έχουν τά σύννεφα», τά σύννεφα «ραίνουν τόν χώμα με τόν σάμα τους» κτλ. — «Αναμνή-σεις» της Άσπρης Άραπίτσας. Παρ' όλγο δημοσιεύσιμο. Η έκθεση δεν είναι τόσο καλή, δεν έρχεται τόσο φυσικά, είδεμ' ή θέμα μού άρεσε πολύ. «Τό σπίτι μας είναι ά-νω-κάτω, πρόκειται να πάμε στην έξοχή. Σκαλίζω κι' εγώ τά δικά μου βιβλία και παιχνίδια, για να ιδώ ποιά πρέπει να πάρω μαζί μου». Τί ώρα πού αρχίζει, με πόση συντο-μία και ακριβολογία! Άλλά δυστυ-χώς δεν προχωρεί έτσι. Έχει πρω-θύστερα, έχει επαναλήψεις, έχει και λέξεις περριτές. Αλλά να προ-σέξω κι' ν' αποφύγ' ή «Α. Α. όταν θά ξαναγράψω. — Οί δυο φίλες» τού Άγοροκόριτσου. Ένθ' είναι τόσο συγκινητικό διηγηματάκι, κι' άλλη-θινό, δηλαδή απ' τή ζωή παρμένο, δεν συγκινεί καθόλου. Κι' ο λόγος είναι πού δεν είναι γραμμένο τεχνι-κά. Αποτελείται από κοινότητες φράσεις, χωρίς πρωτοτυπία, κι' οί περισσότερες είναι άρρυθμες και ά-μουςες. Κρίμα! Έλπίζω όμως πώς τόν «Α. θά μάθη γρήγορα να συνθέ-τ

καλύτερα. Όσο για τόν άλλο της κομμάτι «Στη θάλασσα», αυτό έχει και κοινό γράψιμο και πολύ κοινό θέμα. — Νοσταλγία» και «Ηλιοβα-σίλεμα» της Κρεολής. Και τά δυο είναι καλά ποιήματα ως ιδέες. Η στιχογραφία όμως χαλαίνει, οί στί-χοι είναι αυθαίρετα άνοιτοι, ή όμοιο-καταλήξια συχνά φτωχή ή λανθά-σιμένη (μακρὰ της — σιμά της, φαί-νεται — σέρνεται). — Ένας μικρός μάρτυς τού Μυστηριώδους Προ-σώπουδου. Η μετάφραση σέ γλώσσα πολύ ακανόνιστη. Μόνο τά δυο νόστιμα ανέκδοτα θά δημοσιευ-θούν, αλλά κι' αυτά διορθωμένα. Έ-πίσης από τις «Σκέψεις» μπορεί να χρησιμοποιηθούν μερικές. Ο Μ. Π. πρέπει χωρίς άλλο να έπιμεληθώ τή γλώσσα του. Πώς γράφω έγώ; Έ-τσι να προσπαθώ να γράφω κι' αυ-τός. — Γιατί ακρίβηταν ταλάρ» της Αίματοςβραμένης Δόδας. Πασιών-στο αυτό τόν ανέκδοτο, μά ούτε και τόσο καλά μεταφρασμένο.

Σταματώ έδω. Έχω λάβει όμως τόσα πολλά κομμάτια, που δεν ξέ-ρω αν δεν πρέπει να δηλώσω ότι δεν δέχομαι πός τόν παρόν άλλα. Όπωςόποτε έπιφυλάσσομαι. Γιατί άποφάσισα να τά κρίνω με μεγαλύ-τερη αυστηρότητα, κι' ίσως έτσι λί-γα δημοσιεύσιμα θά ξεκαθαρίσουν.

Απ' όσα π. χ. διάβασα σήμερα, μόνο τόν «Έπεισόδιο» της Κυρά-Φρο-σύνης, κρίνοντας αυστηρά, βρήκα δημοσιεύσιμο. Και σās συσταίνω να τόν προσέξετε (δημοσιεύεται σήμερα) για να ιδήτε τί έννοια όταν λέω κοινό θέμα, κοινή έκφραση. Βλέπε-τε πόση πρωτοτυπία έχει τόν θέμα της Κυρά-Φροσύνης, πόσο αλλιώ-τικο είναι απ' τά συνειθισμένα, άλ-λά και τί καλά γραμμένο, με χάρη, αλλά καμιά φράση της δεν είναι κοινή. Άν διαβάξετε τώρα και κα-νέν' από τά κομμάτια που άπέρριψα, θά βλέπατε τή μεγάλη διαφορά. . .

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν έγκρίνεται, ούτε άναεώνεται, άν δεν συνοδεύεται από τόν δικαίωμα, όρ. 10. — Τα έγκρινουμε ή ά-ναευσόμενα ισχύουν ως τήν 30 Νοεμβρίου 1930. Όσα συνοδεύονται από Α, άνήκουν σέ άγόρια και όσα από Κ, σέ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Θεά Ά-θηνά, κ. (!). Κρεζώτης, ά. (ΠΓ). Νεόφυτος, ά. (ΣΒ). Άνθη Μυρ-σίνης, κ. (!!!). Άύρα, κ. (ΜΚ). Χαλινοποπούλα, κ. (ΕΚ). Νιό-βαλτο Τριανταφυλλο, κ. (ΘΚ). Γαβρίας, ά. (ΝΚ).

Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φίλους της: Άνθη Μυρσίνης (μετά χαράς!) Κωνσταντίναν Μπουφι-δου (έτσι, κι' ο μπαμπάς διαδίδει φέτος τά μυθιστορήματά μου; μά δεν είναι, ξέρεις, ο μόνος. . .) Κυρά-Φροσύνη (σέ συγχάρω για τόν άρι-στα τόν διπλωμάτ' σου' τις ιδέες τού Γορδίου Δεσμώ γι' αυτό τόν ζήτημα ής χάραντήρισα ως παρα-δοξολογίες, ώστε δεν αξίζει τόν κόπο να τίς αντιφρούω κανείς σο-βαρ' ή, μά βεβαιότατα που δεν λογοκλοπών οί διακρινόμενες Δια-πλάσιπούλες, ούτε είναι άγόρια μεταφρασμένα!) Παινεμένο Άν-δριωτάκι (έλαβα, ευχαριστώ) Μόν-να-Βάνα (τό δεύτερο γράμμα σου

